19-ter Jahrgang Nr. 128. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 18. November. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Oestr. W.
Halbjährig 4 Gulden Oestr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Oestr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. Ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. Ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. Ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Anoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטלעך דרייִמאָל.

redaktsiyen un administratsiye befinden zikh: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Oestr. W.
Halbjährig 4 Gulden Oestr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Oestr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. Ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. Ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. Ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Anoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

Erscheint wöchentlich dreimal.

ניינצעהנטער יאהרגאנג נר. 128. 1887

בודאפעסט, פרייטאג ב׳ כסלו, תרמ״ח.

דער בעזוך דעם צארען.

קאיזער אלעקסאנדער פאן רוסלאנד איז נעסטערן אים האלב 3 איהר נאכמיטאגס פאן קאפענהאגען אבגעריישט אויף טרפפט היימזוך אין בערלין אין.

פיר היא אנקונפט דעם צארען ווארדען אין בערלין היא אימפאסאנטסטען מאסרעגעלן נעטראפען. היא שטראסען, דורך וועלכע דער צאר פאהרט, ווערען דורך מיליטאר פאלליסטאנדיג אבגעשפערט. אויף דען באהנהאף ווארד נעמאנד צוגעראסען. אויך היא צייטונגסבעריכטערשטאטטער נעכט, צווייר-אמטס-פערזאנען, וועלכע בייס עמפפאנג ערשיינען מוסען, ווארדען ערזוכט אין צילינדער היטען צו קאמען. בייא דעם לעצטען פעטערסבורגער אטטענטאט ווארדע נאכדיך דער פערזוך געמאכט שפרענגען - באמבען אין צילינדערהיטען צו פערשטעקען. מאן ווייל אלזא דעם צאר היא פינליכע ערארענגען אין דיעזען אומשטאנד ערשפארען. אין דען בערלינער האטעלס ווארדען אללע פרעמדען אבגעוויאכט. וואבייא רוסישע נעהיימפאליזיסטען מיטווירקען.

בעצייכנענד איז עס, דאס קיין אנזיינען בערלינער בראטט זיך פערנאלאסט פיהלט, איזען בענרוסענדארטיקעל פיר דען צאר צו בריינגען.

דאנגען מעלדעט דא קאלנישע צייטונג, דאס אויף דעם באהנהאף אין מיעוויט מעלדענגען פערלענגשטצע נאך דער גרענצע ביא קאוונא אויר ווערלאדען ווערדען אויר נראססע מוניציאנס פארראטהע וואייא אין טראנספארט פאן 160 מיט נעוועהרען בעלאדענען וואגאנען דארטהין אבגעגאנגען ווען.

היא בערלינער קרייצצייטונג ווערדער ברינגט אם פאראבענד דער אנקונפט דעם צארען אויגנשטאבהרעיף צור פערזאפעזטעלונג, וועלכער אויהר פאן רוסישען אפפיציעלען אנגעקאמען איז אויר מיט דען וואהרשלייפסטן: ״ער טייפעל וואלל איך באלד האלען אויפ ווידערזעהען אין בערלין״.

דאס בלאטט בעמערקט הייצו פאלגענדעס: ״היא פראנצאזען דאכען זיך אים יאהרע 1870 עבענזא אנגעמערקט. בערלין אבער האבען היא נור אלס נעפאנגענע געזעהען״.

פירסט ביסמארק איז וואהר בעריכט אין בערלין אינגעטראפען, אבער היא אנזיעונגהייט דעם רייכסקאנצלערס אין דער רייכסטאגסווארד ווארד נכט מיט דעם בעזוכ דעם צארס, אנדערן מיט דען פערפינגען אין צוואמענקונפט געבראכט, וועלכע דורך דען צושטאנד דעס קראנפרינצען נאטהווענדיג געווארדען זעה.

דעם בעזוכ דעם צארען אין בערלין פעהלט אלזא יעדע שפור פאן פאליטישער בעדייטונג.

איז דען דערגאנציאנען.

היא אונגארישע דעלעגאציאן הערלט פארגעסטערן איהרע פיערטע פלענאר-זיטצונג. אונטער דעם פארזיטצ דעם ווייצפראזידענטן גראפען לודוויג טיסא. איז נאהם ערגילטיג דאס באדשעט דעם מיניסטעריום דעס איסיארטונגס. דעם פינאנצמיניסטער יאס איז דאס מארגען-באדשעט אן.

הייצוייג הערלט דער פארזיטצענדע פארגעזעט אנשפראכע:

אבוואהל היא דעלעגאציאן נכט דאצו בעריפען איז איהרע קרעדענצען איז אסטער לאנדעס מיטצוטהייל אן לייבע איך דאך, אים יעגע איז אים ווילל דער נעגערטען דעלעגאציאן צו דאנקען, אערעם איך היא טיעפגעפיהלטע טהיילנאהמע דערזעלבען. יעגען יעגער בעגאנגענטיגונגען נאכרכט איז דר. ראקק ווילכע אין גלייכער אין צווייפעראהפטער פארם אין דעם אמטסבלאטטע דעם רייכסטאגס רייכסעם פארלייגט איר היא ערסטע ערקראנקונג זיינער הייס דעם רייכסטאגס קראנפרינצען צו בעטרעפפט עס היא מיר נעטמאטעט צו-גלייך אינערער האפפנונג איז דרוקק צו נעבען דאס היא נאטטרליכע פארזהנונג היא טהייזיגע פאלגען דעם זא ערגסט זיך צוגעגרען היא אבגעגען ווערדע פאן דער עדלייכטען רייסטאג קאנ-ערפאמיליע איר פאן דער רייסטאג נאציאנאל. (אללגעמיינע צוסטימונג.)

איך אין דער נעסטרעגען וויצונג דער אסטערריכישען דעלעגאציאן ערוואהנטע פראזידענט גראף רעזיערטערא היא קראנקהייט דעם רייסטאג קראנפרינצען. ער אנזענ גלייך נאך ערפאפנונג דער וויצונג: בעפאר ווייר אן היא רייסטאג מאנסאפרונג שרייטען מיסס איך מיר ערלייבען. היא איפפערקאמקייט דעם האהען הויזעס אונען אונגעבלוקק איך אונע זאכע צו לענקען. היא דאס אפפענטליכע אינטערעסס אן אונגעוואהרליך האהעס נאכדר אין אנשפרוך נעממען. עס איז איהנען בעקאנט, דאס דער קראנפרינג דעם אנזענ בעפרייעטען רייסטאג דייסעם פאן אייגער שווערען קראנקהייט בעפאללען איז. היא וויסען איך, דאס היא נאכריכט אויבער היא אונפערמוטהעט אינגעטרעטענע פערשלימעמונג וויעגע צושטאנדעס אויף אונזערען אללגעמאסטען האף אין דער שטטערנדער ווייזע נעווירקט האט. איך בין איבערצייגט, דאס היא טהיילנאהמע אונזערעס אללערגאנזיסטען קאיזערס, ווייא ערדע רעגונג וויעגע ערלען הערצעגס אייגען לעבראפטען ווירדראהל אין איהרער בריסט פינדען מוסס. איך האלטע מיך דארום איך פיר בערעכטיגט עס איס-צושפרעכען, דאס ווייר היא דעלעגירטען דעס אסטערייכישען רייסראטהס, אין דער אנגע-נען טהיילנאהמע אונזערעס קאיזערס, אללגעמיין בען הערען אונד איך ווען. וועטען פיר היא ווע-דערגעזונג דעם רייסטאג קראנפרינצען מיט טע-פער בעזייגונג אנשלייסען. (אללגעמיינע צו-סטימונג.)

צור טאגעסגעשיכטע.

אם מיניסטעריום טיסא שטע-הען איינע פערענדערונגען בעפאר. ווייבער דאס נראפסווארדיגער רעגערונגסבלאטט מאבארשאן פאלגענדעס צו מעלדען ווייסט: מי-ניסטערפראזידענט טיסא דער ווייט איבערנאהמע דעם פינאנז-רעסארטס דאס מיניסטעריום דעם אינערען דעם מיניסטער ארבייטס איבערגעבען האט. עסטעס דאסזעלבע דעם נראפען לודוויג טיסא אין דער הייזער אבלעזונג אין אין דער אבגעזאנדערטען אנשפראכע דעם מיניסטערפראזידענטען ערקאר היא אבגעזאגט. לעטצטערעס פערבינדען ערקאר היא אבגעזאגט אין אנגאבען. אין דער זיצונג-פערזאמלונג איינע אנשטרענגונג דעם אינגעזאמטען אונד אם אללגעשטרענגסטען דען איפענטאלט אין דער שטארט. אונטער אלדען אומשטאנדען האט זיך נראף לודוויג טיסא דען דאנקבאר אנגעזאגט. דאס מיניסטעריום דעם אינגערן צו איבערנעהמען. — שטאאטס-פערקעהרסטאר פראנז בענניצקי איבערנעמט היא אונטע-ראגען דער אפער אונד דעם נאציאנאל-טהעאטערס אן שטעללע דעם נראפען קענלעוויטש. — באראן ארצ בעהאלט זיין אמט אלס מיניסטער אים היא פערזאן דעם קאנינס.

היא איטאליעניש קאנינס-פאמיליע עשיינט נעסטערן אין דער קאמ-מער צור ערפאסונג דערזעלבען אונד ווארדע מיט שטורמישער בעגייסטערונג אויהל פאם פאלקע אויף דער שטראססע ווא אויך פאן דען דעפוטירטען אים פאראלאמענטע עמפפאנגען. — קאנינ הומבערט ערפאסונגס דאס פאראלאמענט מיט אונער טהרענדע. אין ווילכער ער פאללגעמיינע אנזע: שטארק דורך וויינ ווייפפען ווינער בונדנוסס ווערד איר מיט אללען רעגערונגען בעפרייעדיגט שרייבט איטאליען פארט אין דער פאמיליע דער נראפסטאאטען אונד בעזייגט זיך געגעוואהרטיג אין גלייכער לייגע מיט דעמזעלבען. אייגע ווארנונג קאנן דעמזאר דאס פאראלאמענט זיך דער פפלעגע דער אינגערען אנגעלעגענהייטען ווידמען. דאס לעטצטע באדשעט ערשיין דורך היא פערמעהרונג דער אינאנזען פיר היא ארמעע אונד מאריינע בעלאסטעט. אהנע דאס דעסהאלב דאס פינאנצללע גלייכגעוויכט געשטערט ווארדע. אים לייפערען פינאנצאהרע מיססט אייגע ווייל דאס אויסגעזעהענע ערהאלטונג דער מיל-טאריישען אויסגאבען אונד יעגער פיר אפפענטליכע בייטען פלאטצגרייפען. ווען — ווא איך פאללעס פערטרוען האבע — דער פרידערען ערהאלטען בלייבט. ווערדען אויסגעראר-דענטליכע מיליטאריש אויסגאבען נכט מעהר פאר-קאמען, וואהרען ווערדען ווייר אונזערען פינאנצען אייגע אינערשטעטליכע גרונדלאגע געבען קאנען. עס ווערדען מאסגעגעבען פאריגשלאגען ווערדען צור לייכטערען ערהאלטונג דער נייען לאסטען אונד ווערדהערשטעללונג אייגער נייען פינאנצפערוואל-טונג. אללע מיינע ווייטע אונד בעמיהונגען אונד יעגע מיינער רעגערונג זיך דייטע אייך ווא ער-האלטונ יענעס פריעדענס דעס שטארקען גע-ריכטעט. דער אונ צור דורכפיהרונ אונזערער

דער בעזוך דעם צארען.

קאיזער אלעקסאנדער פאן רוסלאנד איז נעסטערן אים האלב 3 איהר נאכמיטאגס פאן קאפענהאגען אבגעריישט אויף טרפפט היימזוך אין בערלין אין.

פיר היא אנקונפט דעם צארען ווארדען אין בערלין היא אימפאסאנטסטען מאסרעגעלן נעטראפען. היא שטראסען, דורך וועלכע דער צאר פאהרט, ווערדען דורך מיליטאר פאללשטאנדיג אבגעשפערט. אויף דען באהנהאף ווארד נעמאנד צוגעראסען. אויך היא צייטונגסבעריכטערשטאטטער נעכט, צווייר-אמטס-פערזאנען, וועלכע בייס עמפפאנג ערשיינען מוסען, ווארדען ערזוכט אין צילינדער היטען צו קאמען. בייא דעם לעצטען פעטערסבורגער אטטענטאט ווארדע נאכדיך דער פערזוך געמאכט שפרענגען - באמבען אין צילינדערהיטען צו פערשטעקען. מאן ווייל אלזא דעם צאר היא פינליכע ערארענגען אין דיעזען אומשטאנד ערשפארען. אין דען בערלינער האטעלס ווערדען אללע פרעמדען אבגעוויאכט. וואבייא רוסישע נעהיימפאליזיסטען מיטווירקען.

בעצייכנענד איז עס, דאס קיין אנזיינען בערלינער בראטט זיך פערנאלאסט פיהלט, איזען בענרוסענדארטיקעל פיר דען צאר צו בריינגען.

דאנגען מעלדעט דא קאלנישע צייטונג, דאס אויף דעם באהנהאף אין מיעוויט מעלדענגען פערלענגשטצע נאך דער גרענצע ביא קאוונא אויר ווערלאדען ווערדען אויר נראססע מוניציאנס-פארראטהע וואייא אין טראנספארט פאן 160 מיט נעוועהרען בעלאדענען וואגאנען דארטהין אבגעגאנגען ווען.

היא בערלינער קרייצצייטונג ווערדער ברינגט אם פאראבענד דער אנקונפט דעם צארען אויגנשטאבהרעיף צור פערזאפעזטעלונג, וועלכער אויהר פאן רוסישען אפפיציעלען אנגעקאמען איז אויר מיט דען וואהרשלייפסטן: ״ער טייפעל וואלל איך באלד האלען אויפ ווידערזעהען אין בערלין״.

דאס בלאטט בעמערקט הייצו פאלגענדעס: ״היא פראנצאזען דאכען זיך אים יאהרע 1870 עבענזא אנגעמערקט. בערלין אבער האבען היא נור אלס נעפאנגענע געזעהען״.

פירסט ביסמארק איז וואהר בעריכט אין בערלין אינגעטראפען, אבער היא אנזיעונגהייט דעם רייכסקאנצלערס אין דער רייכסטאגסווארד ווארד נכט מיט דעם בעזוכ דעם צארס, אנדערן מיט דען פערפינגען אין צוואמענקונפט געבראכט, וועלכע דורך דען צושטאנד דעס קראנפרינצען נאטהווענדיג געווארדען זעה.

דעם בעזוכ דעם צארען אין בערלין פעהלט אלזא יעדע שפור פאן פאליטישער בעדייטונג.

איז דען דערגאנציאנען.

היא אונגארישע דעלעגאציאן הערלט פארגעסטערן איהרע פיערטע פלענאר-זיטצונג. אונטער דעם פארזיטצ דעם ווייצפראזידענטן גראפען לודוויג טיסא. איז נאהם ערגילטיג דאס באדשעט דעם מיניסטעריום דעס איסיארטונגס. דעם פינאנצמיניסטער יאס איז דאס מארגען-באדשעט אן.

הייצוייג הערלט דער פארזיטצענדע פארגעזעט אנשפראכע:

אבוואהל היא דעלעגאציאן נכט דאצו בעריפען איז איהרע קרעדענצען איז אסטער לאנדעס מיטצוטהייל אן לייבע איך דאך, אים יעגע איז אים ווילל דער נעגערטען דעלעגאציאן צו דאנקען, אערעם איך היא טיעפגעפיהלטע טהיילנאהמע דערזעלבען. יעגען יעגער בעגאנגענטיגונגען נאכרכט איז דר. ראקק ווילכע אין גלייכער אין צווייפעראהפטער פארם אין דעם אמטסבלאטטע דעם רייסטאגס רייכסעם פארלייגט איר היא ערסטע ערקראנקונג זיינער הייס דעם רייסטאגס קראנפרינצען צו בעטרעפפט עס היא מיר נעטמאטעט צו-גלייך אינערער האפפנונג איז דרוקק צו נעבען דאס היא נאטטרליכע פארזהנונג היא טהייזיגע פאלגען דעם זא ערגסט זיך צוגעגרען היא אבגעגען ווערדע פאן דער עדלייכטען רייסטאג קאנ-ערפאמיליע איר פאן דער רייסטאג נאציאנאל. (אללגעמיינע צוסטימונג.)

איך אין דער נעסטרעגען וויצונג דער אסטערריכישען דעלעגאציאן ערוואהנטע פראזידענט גראף רעזיערטערא היא קראנקהייט דעם רייסטאג קראנפרינצען. ער אנזענ גלייך נאך ערפאפנונג דער וויצונג: בעפאר ווייר אן היא רייסטאג מאנסאפרונג שרייבט איס איך מיר ערלייבען. היא איפפערקאמקייט דעם האהען הויזעס אונען אונגעבלוקק איך אונע זאכע צו לענקען. היא דאס אפפענטליכע אינטערעסס אן אונגעוואהרליך האהעס נאכדר אין אנשפרוך נעממען. עס איז איהנען בעקאנט, דאס דער קראנפרינג דעם אנזענ בעפרייעטען רייסטאג דייסעם פאן אייגער שווערען קראנקהייט בעפאללען איז. היא וויסען איך, דאס היא נאכריכט אויבער היא אונפערמוטהעט אינגעטרעטענע פערשלימעמונג וויעגע צושטאנדעס אויף אונזערען אללגעמאסטען האף אין דער שטטערנדער ווייזע נעווירקט האט. איך בין איבערצייגט, דאס היא טהיילנאהמע אונזערעס אללערגאנזיסטען קאיזערס, ווייא ערדע רעגונג וויעגע ערלען הערצעגס אייגען לעבראפטען ווירדראהל אין איהרער בריסט פינדען מוסס. איך האלטע מיך דארום איך פיר בערעכטיגט עס איס-צושפרעכען, דאס ווייר היא דעלעגירטען דעס אסטערייכישען רייסראטהס, אין דער אנגע-נען טהיילנאהמע אונזערעס קאיזערס, אללגעמיין בען הערען אונד איך ווען. וועטען פיר היא ווע-דערגעזונג דעם רייסטאג קראנפרינצען מיט טע-פער בעזייגונג אנשלייסען. (אללגעמיינע צו-סטימונג.)

צור טאגעסגעשיכטע.

אם מיניסטעריום טיסא שטע-הען איינע פערענדערונגען בעפאר. ווייבער דאס נראפסווארדיגער רעגערונגסבלאטט מאבארשאן פאלגענדעס צו מעלדען ווייסט: מי-ניסטערפראזידענט טיסא דער ווייט איבערנאהמע דעם פינאנז-רעסארטס דאס מיניסטעריום דעם אינערען דעם מיניסטער ארבייטס איבערגעבען האט יעסטעס דאסזעלבע דעם נראפען לודוויג טיסא אין דער הייזער אבלעזונג אין אין דער אבגעזאנדערטען אנשפראכע דעם מיניסטערפראזידענטען ערקאר היא אבגעזאגט. לעטצטערעס פערבינדען ערקאר היא אבגעזאגט אין אנגאבען. אין דער זיצונג-פערזאמלונג איינע אנשטרענגונג דעם אינגעזאמטען אונד אם אללגעשטרענגסטען דען איפענטאלט אין דער שטארט. אונטער אלדען אומשטאנדען האט זיך נראף לודוויג טיסא דען דאנקבאר אנגעזאגט. דאס מיניסטעריום דעם אינערען צו איבערנעהמען. — שטאאטס-פערקעהרסטאר פראנז בענניצקי איבערנעמט היא אונטע-ראגען דער אפער אונד דעם נאציאנאל-טהעאטערס אן שטעללע דעם נראפען קענלעוויטש. — באראן ארצ בעהאלט זיין אמט אלס מיניסטער אים היא פערזאן דעם קאנינס.

היא איטאליעניש קאנינס-פאמיליע עשיינט נעסטערן אין דער קאמ-מער צור ערפאסונג דערזעלבען אונד ווארדע מיט שטורמישער בעגייסטערונג אויהל פאם פאלקע אויף דער שטראססע ווא אויך פאן דען דעפוטירטען אים פאראלאמענט עמפפאנגען. — קאנינ הומבערט ערפאסונגס דאס פאראלאמענט מיט אונער טהרענדע. אין ווילכער ער פאללגעמיינע אנזע: שטארק דורך וויינ ווייפפען ווינער בונדנוסס ווערד איר מיט אללען רעגערונגען בעפרייעדיגט שרייבט איטאליען פארט אין דער פאמיליע דער נראפסטאאטען אונד בעזייגט זיך געגעוואהרטיג אין גלייכער לייגע מיט דעמזעלבען. אייגע ווארנונג קאנן דעמזאר דאס פאראלאמענט זיך דער פפלעגע דער אינגערען אנגעלעגענהייטען ווידמען. דאס לעטצטע באדשעט ערשיין דורך היא פערמעהרונג דער אינאנזען פיר היא ארמעע אונד מאריינע בעלאסטעט. אהנע דאס דעסהאלב דאס פינאנצללע גלייכגעוויכט געשטערט ווארדע. אים לייפערען פינאנצאהרע מיססט אייגע ווייל דאס אויסגעזעהענע ערהאלטונג דער מיל-טאריישען אויסגאבען אונד יעגער פיר אפפענטליכע בייטען פלאטצגרייפען. ווען — ווא איך פאללעס פערטרוען האבע — דער פרידערען ערהאלטען בלייבט. ווערדען אויסגעראר-דענטליכע מיליטאריש אויסגאבען נכט מעהר פאר-קאמען, וואהרען ווערדען ווייר אונזערען פינאנצען אייגע אינערשטעטליכע גרונדלאגע געבען קאנען. עס ווערדען מאסגעגעבען פאריגשלאגען ווערדען צור לייכטערען ערהאלטונג דער נייען לאסטען אונד ווערדהערשטעללונג אייגער נייען פינאנצפערוואל-טונג. אללע מיינע ווייטע אונד בעמיהונגען אונד יעגע מיינער רעגערונג זיך דייטע אייך ווא ער-האלטונ יענעס פריעדענס דעס שטארקען גע-ריכטעט. דער אונ צור דורכפיהרונ אונזערער

* (מיליטאר אונד ציווילס.) איין בעדויערליכער פאראלל האט זיך אם זאנ-טאג אין אראד צונעטראגען. אויף דעם דארטיגען הויפטפלאטצע שטאנדען אים 12 אוהר מיטטאגס מעהרערע האנדווערקער, פאר דעם „קאפפעע פאהל“ בעפאנד זיך אין לעבהאפטעם געשפראכע מיט איינעם קאמעראדען דער געוועזענע אונגארישע ארמעע, דער ניכט בעמערקטע, דאסס דער אבערלייטנאנט קאלוארנאק פאם 14. הוסארען-רעגימענטע אוהם עגטגעגענקאמענע, דיעזער גינג אויף דען ארבייטער צו, אונד אוהן אויף דיא וויטע שטאססעע. שרייע ער אוהן אן, וואוהין ער אוהם אין אונגע שטעהע? באהנאר ערוווידערטע רוהיג: איך האבע זא פיעל רעכט, הייער צו שטעהען, וויא דער הערר אבערלייטנאנט. קוים האטטע ער דיעסע געזאגט, אלס דער אפפיציער דען זאבעל צאג אונד דעם יונגען מענשען איינען שטרייך אויף דיא שטירן פערזעטצטע, זא דאסס באהנאר, פאם בלוט איבערשטראמט, אן דיא מויער טויטעלטע: דער אבערלייטנאנט ועמצטע דאנן אייליג זיינען וועג פארט. אבערפיזיקס דר. דארגאנ נאהם דען פערוואונדעטען אין בעהאנדלונג, דער מיגרעסטענס 15 טאגע לאנג דאס בעטט ווערד היטען מיססען.

* (אום אר דענשווינדעל-פראצעסס) פעראורטהיילטע דער פארווער נעריכטס-האף דען געוועזענען סענאטאר גענעראל דאנדלא (אין וייער אבזעזעהיס, דאער זיך בעקאנטלך געפליכטעט האט) צו פינפיאהריגעם גפאנגניסס. 3000 פראנקס געלדשטראפע אונד צעהן-יאהריגעם פערלוסט דער בירגערליכען אונד פאלי-טישען רעכטע. פערנער מאדאטע דאטטאצצי צו 13-מאנאטליכעם גפאנגניסס אונד 2000 פראנקס געלדשטראפע, דען אנגקלאגטען באילע צו פיער- אונד פריא קיר טאיל צו צוויימאנאטליכעם גפאנגניסס.

* (אלטע מינצען.) אין טעטענ ווארדען בייא איינעם קעללערבייע אויף דעם גרוזד-שטיקקע דעם וויינגארטענבעווצטערס אויף הער-צאנ 35 קילאגראמם אלטראמיטע בראנצע-מינצען געפונדען, וועלכע זיך עטצטע אים נאציאנאל-מוזעאם בעפינדען.

* (נייעס פאסטאמט.) אין דער ארטשאפט סאלאק-טאשקאנ (קאמי-טאטז יאס-נאד-קון-באלאק) טריטט אם 1 מאנאט, דען 21-טען ד. מ. אין נייעס פאסטאמט אים לעבען.

ציעהונג דער סערבען-לאָוז.

בייא דער אם 15-טען ד. מ. פאר גענאמענען ציעהונג וואוערדען פאלגענדע סעריען נעצאהלט: 1328 1725 3995 5475, דער הויפטטרעפפער מיט 100.000 פראנקס פיעל אויף ס' 5475 נו' 2, דער צווייטע טרעפפער מיט 10000 פראנקס אויף ס' 5475 נו' 45 אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 4000 פראנקס אויף ס' 5475 נו' 22. פערנער געווינען: יע 1000 פר. ס' 5475 נו' 10 אונד 38, יע 500 פר. ס' 1328 נו' 23 אונד 44, ס' 1725 נו' 23 אונד 38 ס' 5475 נו' 37.

פרענומעראציאנס-איינלאדונג.

ווייר ערוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען, דערען פרענומעראציאנס-בעדרעג אם 15-טען נאוועמבער צו ענדע ג

(איין ראבבינער אלס שטאדטרעפרעזענטאנט.) ביי דער געסטערן שטאטט-פעראָרדנעטען ערזאטצוואהל אין דיא שטאדט-רעפרעזענטאנץ צו אראד ווארדע אים ערסטען בעצירק ראבבינער דר. אלעקסאנדער ראזענבערג מיט גראססער מאיאריטאט געוואהלט.

(בארון פ. וואָרמס.) דאס יודישע מיטגליעד דעס ענגלישען פארלאמענטס אונד סעקרעטאר דעס האנדעלסאמטעס, זאלל דעמנאכסט צום פרעזידענטען דעס האנדעלסאמטעס אוואנסירען אין שטעללע דעס לארד שטאנלעי, וועלכער אים פעבער 1888 צום גענעראל-גובערנאר פאן קאנאדא ערנאננט ווערדען זאלל.

(איינע מאטריקענגעשיכטע.) וויר האבען זיינערצייט מיטגעטהיילט, דאסס איינע געוויססע נעטטי פראנער אויף גרונד פאן צייגענאויסזאגען ביי דער אלטאפנער איזר. קולטוסגעמיינדע אלס עהעליכע טאכטער דעס אין בוקארעסט פערשטארבענען סימאן פראנער איממאטריקולירט ווארדע. דער זאהן דעס לעטצטערען האט דאגעגען איינוועגדונג ערהאבען אונד בעהויפטעט, דאסס זיין פאטער מיט דער מוטטער דער נעטטי פראנער ניעמאלס פערעהעליכט געוועזען זייא. ער האט אויך איין געזוך אום אונגילטיגקייטסערקלארונג דער ערוואהנטען איממאטריקולירונג איינגערייכט. דאס אונגארישע קולטוסמיניסטעריום האט נון דיעזעס געזוך אבגעוויעזען, דא דיא איממאטריקולירונג אויף גרונד גלויבווירדיגער צייגענאויסזאגען ערפאלגט זייא.

(דיא יודען מאראקקא'ס.) דער ,פעסטער לויד' פעראפפענטליכט אין איינער רייהע פאן ארטיקעלן איינע אינטערעססאנטע שילדערונג פאן לאנד אונד לייטען אין מאראקקא. וויר ענטנעהמען דערזעלבען פאלגענדע, אויף דיא יודען בעציגליכע שטעללען: דיא יודישע בעפעלקערונג שפיעלט אין טאנגער איינע זא גראססע ראללע, דאסס זיא ניכט איבערגאנגען ווערדען קאנן. אייססערליך אינטערשיידעט זיא זיך דורך דיא טראכט אינזאפערן, אלס פאסט יעדער יודע אירגענד איין איראפעאיש צוגעשניטטענעס קליידונגסשטיקק אונד דען שווארצען ,פעץ' אם הויפטע טראגט. אויף דיא געפאהר הין, איהרען אנטיסעמיטישען ניכטלעזערן וועהע צו טהון, מוסס קאנשטאטירט ווערדען, דאסס דיא מאראקקאנישען יודען דורכאוס ניכט פאם קופאן-אבשניידען לעבען. דיא שווערסטען האנדלאנגערדיענסטע ווערדען פאן איהנען פערריכטעט, ווא זינד לאסט-טרעגער, שיפפסקנעכטע, שמידע, מויערער. דאנעבען ניכט עס אויך זאלבע, דיא זיך דעם האנדעל אונד דער רהעדערייא (פערפראכטונג) ווידמען אונד עס צו וואהלשטאנד אונד רייכטהום געבראכט האבען: דאך זינד דיעס מייסט פרעמדע שוטצגענאססען. איהרע שפראכע איזט דורכוועגס דיא שפאנישע, וויא זיא זעלבסט נאכקאממען יענער יודען זינד, וועלכע אונטער פערדינאנד אונד איזאבעללא ,דער קאטהאלישען' אויס דעם וויעדערשטרעבענדען קאניגרייכע קאסטיליען פערטריעבען ווארדען. מערקווירדיגע אנהאנגליכקייט איינעס פאלקסשטאממעס, דער אין דער פערבאננונג פיער יאהרהונדערטע הינדורך דיא שפראכע זיינער אונטערדריקקער אונד פערפאלגער טרייא בעוואהרט אונד פפלעגט, וויא דיעזע שפאנישען יודען, דיא אב אין טאנגער, אב אין קאנסטאנטינאפעל, אין ווין אדער אדעססא דער קאסטיליאנישען שפראכע טרייא בלייבען.

(בעלא קאמיאטהי) האט בערייטס צווישען קארצאג אונד צעגלעד געוואהלט אונד זיך פיר דיא אננאהמע דעס צעגלעדער מאנדאטס ענטשיעדען.

(בעריכטיגונג.) אין דיא אין פאריגער נוממער אונזערעס בלאטטעס אונטער דעם טיטעל ,זיא קאנן ניכט הייראטהען' ערשיענענע נאטיץ האבען זיך איינגע פעהלער איינגעשליכען, וועלכע נור נאך אין איינעם טהיילע דער אויפלאגע ריכטיגגעשטעללט ווערדען קאננטען. דיא בעטרעפפענדע שטעללע אים ,אבן העזר' לויטעט וויא פאלגט: נפלה לפני יבם מומר יש מי שמתיר אם היה מומר כשנשאת אחיו. מיהו אין לסמוך עליו. דאצו בעמערקט רמ"א: מיהו אם עברה ונשאת בלא חליצה כי לא ידעה כי היה לה יבם ואח"כ נודע שיש לה יבם מומר לא תצא. זיא דויקא אם חלץ לה לבסוף.

(פאם דייטשען קראנפרינצען) שפריכט יעטצט אללע וועלט. מאן ערצאהלט פערשיעדענעס פאן זיינער טאפפערקייט, פאן זיינער הערצענסגיטע, פאן זיינער טאלעראנץ אונד פאן זיינער קלוגהייט. אויף דער רייזע קעהרטע ער איינמאל אין איינעם קליינען שטאדטכען ביי איינעם נאכטווירטה איין אונד גענאסס בלאס איינע טאססע בואיללאן. אלס דער ווירטה דיא רעכנונג פארלעגטע, שטיגטע דער קראנפרינץ ניכט וועניג דאריבער, דאסס דיעזעלבע אויף 500 מארק לויטעטע. דער האהע גאסט זאגטע אבער ניכטס, זאנדערן ער ליעסס דען בירגערמייסטער דעס ארטעס צו זיך קאממען אונד איבערגאב איהם טויזענד מארק פיר דיא ארמען, מיט דעם ערזוכען, פאָ דיעזעס בעטראגע אויך דיא טאססע בואיללאן פיר איהן צו בעצאהלען. דער איינוויכטיגע בירגערמייסטער צאהלטע דעם האבזיכטיגען ווירטה — פינף מארק אונד גאב דיא איבריגען 995 מארק דען ארמען דעס ארטעס.

(דער זאהן דעס דייטשען קראנפרינצען) פרינץ ווילהעלם, ווירד צום גענעראלמאיאר בעפאָרדערט אונד ערהאלט דאס גענעראל-אינשפעקטאראט איבער דיא זידדייטשען טרופפען, וועלכעס ביזהער דער קראנפרינץ איננע האטטע. קאיזער ווילהעלם קאנפערירטע היעריבער מיט מאלטקע אונד מיט דעם קריעגסמיניסטער.

(איין בעצירקסארצט.) נאמענס עדמונד פאן טאטה אין האססי-פאי (קאמיטאט ביהאר), גיבט אן, אין 12 פאללען דורך איינע פאן איהם ערפונדענע מעדיצין קרעבזיגע אהנע אפעראציאָן געהיילט צו האבען אונד האט זיך פאן היער אויס אן דיא בערלינער האפקאנצלייא מיט דעם אנערביעטען געווענדעט, דען דייטשען קראנפרינצען אין בעהאנדלונג נעהמען צו וואללען.

(ביסמארקס ארבייטסצייט.) דער ערסטע בעאמטע דעס דייטשען רייכעס, רייכסקאנצלער פירסט ביסמארק, איזט נאך ניע פאר 2 אוהר שלאפען געגאנגען. זאגאר אין קיססינגען, וואהרענד דער באדע-קור, פפלעגטע ער ביז האלב 2 אוהר נאכטס אם שרייבטיש צו זיטצען אונד זיך דען שטאאטסגעשאפטען הינצוגעבען. וואהרענד דיעזער נאכטארבייט טרינקט ער אב אונד צו איינען שלוקק גרינקארנופפע. דער רייכסקאנצלער שלאפט 8 שטונדען, נאמליך פאן 2 אוהר נאכטס ביז 10 אוהר מארגענס.

(עהרענבירגער יאקאי.) דיא גענעראלפערזאממלונג דער שטאדט עפעריעס האט פאר איינען טאגע דען דיכטער מאריץ יאָקאי, אין אנערקעננונג זיינער פערדיענסטע אום דיא פאן דער פייערסברונסט זא שווער היימגעזוכטע שטאדט, איינשטיממיג אונד אונטער גראססער בעגייסטערונג צום עהרענבירגער ערנאננט.

(צווייטויזענד אויסגערארדענטליכע פאליציסטען) האט דיא ענגלישע רעגירונג אנצושטעללען בעשלאססען, אום דען אימטער וויעדער זיך ערנייערנדען ארבייטער-אונרוהען אין לאנדאן ווירקזאם ענטגעגענטרעטען צו קאננען.

(פערשוואינדענע פעסטונגספלאנע.) אין דער גאליציישען שטאדט פרזעמישל ווארדען נייע פערהאפטונגען פארגענאממען, וועלכע מיט דער ענט-

---

פאליעטאָן.

איין משומד אונד זיינע נאכקאממען.

(היסטארישע ערצעהלונג.)

(2-טע פארטזעטצונג.)

דאס צעלט דעס קאנצלערס וואר איינע קליינע בויערנהיטטע, וועלכע פאן איהרען בעוואהנערן געריימט אונד צו מיליטאר-צוועקקען איבערלאססען ווארדע.

היער וואהנטע רוידיגער מיט זיינעם זאהנע עלימאר. דער אלטע הערר שיען ציפריעדען, אלס איהם זיין טרייער דיענער עקבערט יעטצט אויף זיין בעפעהלען מיטטהיילטע, דער יונגע הערר האבע זיך פאר איינער האלבען שטונדע ענטפערנט אונד געזאגט, ער ווערדע פאר מיטטאג נאך צוריקקאממען.

„רעסטא בעססער," זאגטע דער אלטע הערר פאר זיך הין; „אימזא אונגעשטערטער ווערדע איך דאס נאטהיגע בעזארגען קאננען. דאך איינען אנדערן האטטע איך גערנע אן מיינער זייטע, דער מיר דיא ארבייט ערלייכטערן קאננטע."

„וואר געארג אין מיינער אבוועזענהייט היער?" פראגטע ער דען דיענער.

„יא, געשטרענגער הערר, ער ווירד שפאטער וויעדערקאממען."

„אונד הינטערליעסס ער ניכטס, ווא ער צו פינדען זייא?"

„ער גאב מיר קיינען ,רעם אן. דער יונגע מאנן שיען מיר אין איינער אויפרעגונג, וויא איך זיא זעלטען אן איהם בעמערקט האבע."

„איך בעגרייפע דיעזע אויפרעגונג," שפראך דער קאנצלער צו זיך זעלבסט. דאנן פוהר ער, צום דיענער געווענדעט, לויט פארט: „איך האבע פערטרויטע באטשאפטען צו זענדען; האלטע דיך בערייט, עקבערט."

ער ליעסס זיך מיהזאם אין דען הארטגעפאלסטערטען, לעדערבעצאגענען שטוהל פאר דעם ארבייטסטיש ניעדער. עס ווארען אין זיינער אבוועזענהייט בריעפע איינגעלויפען, דיא ער אונבעאכטעט צור זייטע שאב. וואהרענד דער דיענער זיך צוריקצאג, נאהם רוידיגער דיא רעגימענטסליסטען צור האנד אונד דורכבלעטטערטע זיא אייפריג. ער קאננטע יעדע קאמפאגניע דעס העערעס, אין דעססען מיטטע ער איינסט זעלבער געפאכטען, אונד וואר ביי דען זאלדאטען האכבעליעבט.

מיט פריפענדעם בליקקע דורכפלאג ער דיא נאמען, פאן דענען פיעלע מיט איינעם שטערן בעצייכנעט ווארען, וואס בעזאנדערע טאפפערקייט בעדייטעטע. מיהזאם בעשריעב ער איינינע בלאטטער. יעדעם פאפיער ענטהיעלט נור וועניגע ווארטע. ער פאלצטע עס צוזאממען אונד שלאסס עס מיט וואכס. דאנן קלינגעלטע ער.

עקבערט ערשיען זאפארט אויף דער שוועללע.

„ניממ דיעזע בלאטטער אונד פערטהיילע זיא נאך דער בעצייכנונג. דיא יעדעם טראגט, אהנע אויפזוהען. איך וויל אינדעססען דיא איינגעלאנגטען בריעפע דורכלעזען."

דער דיענער ענטפערנטע זיך אונד דער קאנצלער לעהנטע זיך אין זיינען זעססעל צוריקק. ער אפפנעטע דיא בריעפע דער רייהע נאך. זיא שיענען וועניג פראקטליכעס צו ענטהאלטען, דענן דאס אהנעהין זארגענשווערע אנטליטץ דעס וועבען מאננעס ווארד נאך דיסטערער.

יעטצט אפפנעטע זיך געראיישפאלל דיא טהיר אונד עלימאר טראט איין. דער יונגע מאנן וואר ניכט וויט איבער 20 יאהרע אלט. זיינע מיטטעלגראססע געשטאלט וואר פאסט פלומפ אונד זיין אנטליטץ טרוג וועניג שפורען פאן גייסטיגער בעדייטונג. יעטצט זאה ער פערדראססען אויס, צומאל ער איינען בליקק אין דען בריעף וואַרף, וועלכען דער קאנצלער אין דער האנד היעלט.

„קאמם נאהער, עלימאר," זאגטע רוידיגער ערנסט, אבער ניכט אונפריינדליך; „האסט דוא פורכט?"

„פורכט?" ענטגעגנעטע עלימאר מיט ערצוואונגענעם לאכעלן; „דא מיססטע איך ניכט אייער זאהן זיין."

„עס גיבט איינע פורכט, מיין זאהן, דיא זעלבסט איינעם רוידיגער ניכט צור אונעהרע געראיכט. איך מיינע דיא פורכט, זיינעם פאטער אינס אויגע צו בליקקען, דער ערסט פאר קורצעם בעדייטענדע סוממען געאפפערט האט, אום דען ערבען זיינעס נאמענס פאר שימפפליכער פערפאלגונג צו שיטצען אונד דעננאך וויעדער בריעפע ערהאלט, וויא עס דיעזער היער איזט."

(פארטזעטצונג פאלגט.)

ציווילדעפּאַרטמען אונד צור פערווירקליכונג דער פאלקסוואהלפאהרט, דיא אונזער הייססער וואונש איזט, אונאומגאנגליך נאטהיג שיינט. אין דיעזעם וואונשע אונד פריעדענסבעדירפניססע זינד אנדערע גראססשטאאטען אייראפאס מיט אונז אויפריכטיג איינינג."

אין דער געסטריגען זיטצונג דער פראנצאזישען קאממער האט דיא רעגיערונג זעלבסט דען אנטראג געשטעללט, צור שטראפגעריכטליכען פערפאלגונג ווילזאן'ס דיא צושטיממונג צו ערטהיילען. דיעזער אנטראג וואורדע מיט 527 געגען נור 3 שטיממען אנגענאממען. דער יוסטיצמיניסטער מאזא האט אבגעדאנקט. דער פּראזידענט דער רעפובליק גרעווי, ווירד — וויא עס הייססט — מיט זיינער אבדאנקונג ביז נאך דורכפיהרונג דעס פּראצעססעס געגען זיינען שוויעגערזאהן ווארטען.

אין בולגאריען ווירד אין אללער רוהע אונד ארדנונג פארט רעגיערט אונד מאן קיממערט זיך דארט — וועניגסטענס אייסערליך — ניכט פיעל אום דען צארען רוססלאנדס. וויא אויס זאפיא געמעלדעט ווירד, בערייטעט מאן זיך דארט פיר מארגען צור פייער דעס יאהרעסטאגעס פאן שליווניטצא פאר.

פאם דייטשען קראנפּרינצען.

פירסט ביסמארק זאלל דעמנאכסט דען קראנקען קראנפרינצען אין סאן-רעמא בעזוכען. דער האהע פאציענט האטטע איינען קעהלקאפף-ערגוכס, דער יעדאך ניכט בעאונרוהיגענד איזט. פארגעסטערן האבען דיא ארצטע נאך דער אונטערזוכונג דעס האלזעס פאלגענדעס פעסטגעשטעללט: דיא שוועללונג איזט גאנץ פערשוואונדען, דאהער אויגענבליקליך וועגען שוויעריגקייט ביים אטהמען אדער שלוקקען קיינע בעזארגניסס העררשט. דאס אללגעמיינבעפינדען איזט פארציגליך. דיא שטיממע דעס קראנפרינצען עטוואס געדריקקט, וויל דיא ארצטע איהם דאס פערבלייבען אים הויזע אנגעארדנעט האבען. לוינע אונד אפפעטיט זינד אונפעראנדערט גליך גוט. דיא איטער-ערגיעססונג אים דעם האלזע דעס קראנפרינצען שטאממט פאן דער אפפנונג איינער אונגעפאהרליכען געשוואולסט. דיעזע ערגיעססונג פערשאפפט צוואר דעם האהען פאציענטען פאראיבערגעהענד איינע ערלייכטערונג, צייגט אבער, דאסס דער קרעבז ווייט געדיעהען איזט.

אין דער פארגעסטריגען זיטצונג דער היעזיגען „נאטורוויססענשאפטליכען געזעללשאפט" היעלט דער דאצענט אן דער פעסטער אוניווערזיטאט, אונזער גלויבענסגענאססע העררן דר. אדאלף אנאדי, פאר איינער צאהלרייכען אינטעללעגענטען העררערשאפט איינען פארטראג, דער אין בעצוג אויף דיא קראנקהייט דעס דייטשען קראנפרינצען בעזאנדערעס אינטערעססע פאנד. דער פארטראגענדע שפראך אויך פאן דער ענטפערנונג דעס גאנצען מענשליכען קעהלקאפפעס, וועלכע אפעראציאן מיט ערפאלג דורכגעפיהרט ווערדען קאננע. ער וויעז נאך, דאסס אויך דיא דורך דיעזע אפעראציאן פערלארען געהענדע שטיממע ביז צו איינעם געוויססען גראדע וויעדערגעגעבען ווערדען קאננע, אינדעם אן שטעללע דעס קעהלקאפפעס איינע בעוועגליכע, מיט איינער מעטאללצונגע פערזעהענע ראהרע געזעטצט ווירד. אים יאהרע 1873 נאהם דער וויענער פראפעססאר בילראטה דיעזע אפעראציאן אן איינעם מענשען פאר, וועלכע אויך געלאנג: דיא וואונדע היילטע צו אונד דער פאציענט קאננטע מיט איינעם קינסטליכען קעהלקאפף דייטליך שפרעכען, ווענן אויך זיינע שטיממע א מאטער איינע אונד דיעזעלבע וואר. דער אפערירטע איזט נאך איינעם יאהרע אן זיינעם אלטען איבעל געשטארבען. וויטהער וואורדען [illegible] זאלכע אפעראציאנען ביז צום יאהרע 1880 פארגענאממען, פאן וועלכען דרייא געלונגען זינד. דיא ערפאלגרייכסטע וואורדע אין טורין פאן פראפעססאר באטטיני אים יאהרע [illegible] אן איינעם 26-יאהריגען יונגען מאננע פארגענאממען, דער נאך אים יאהרע 1880 שווערע ארבייטען צו פערריכטען אים שטאנדע וואר. דיא צאהל דיעזער אפעראציאנען ניממט נון איממער צו; אין צוויא דריטטהיילען דער פאללע געהען דיא אפערירטען יעדאך מאנאטע נאך דער אפעראציאן צו גרונדע.

פראפעססאר מאקענציע האט דעם קארעספאנדענטען איינעם לאנדאנער בלאטטעס פאלגענדעס איבער זיינע בעהאנדלונג דעס קראנפרינצען געזאגט: „איך קיממערע מיך וועניג אום דיא אנגריפפע. דער קראנפרינץ אונד דיא קראנפרינצעססין פערטרויען מיר, אונד זעלבסט פרינץ ווילהעלם, דער עס מיט דער מיר געגנערישען פארטייא האלט, וואר פאלל האפליכקייט פיר מיך. דער קראנפרינץ האט דעסהאלב דיא אפעראציאן אבגעלעהנט, וויל פראפעססאר שראטטער איהם זאגטע: איך ווירדע ניעמאלס איינער זאלכען אפעראציאן צושטיממען, ווען איך זעלבסט דיעזעס לײדען האטטע." דיעזע ערקלארונג וואר אויף דען ענטשלוסס דעס קראנפרינצען ניכט אהנע איינפלוסס. — אויף דיא פראגע דעס קארעספאנדענטען, אב מאקענציע איינען פאלל דער היילונג דעס קרעבזעס קעננע, ערוויעדערטע דער לאנדאנער פראפעססאר: „ניין."

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(קארדינאל אונד יודענמאדכען.) קארדינאל האינאלד איזט יעטצט אונוואהל אונד מוסס אויך פאן דען זיטצונגען דער אונגארישען דעלעגאציאן, דערען פראזידענט ער איזט, פערן בלייבען. ווען דער קארדינאל וואהל אויף אונד מונטער גענוג איזט, פפלעגט ער אפט ביים פארשטעהער דער היעזיגען איזר. געמיינדע, ביים רייכסטאגסאבגעארדנעטען מאריץ וואהרמאנן, צו דינירען. פאר ניכט נאך לאנגער צייט, אלס ז. עמינענץ וויעדער איינמאל אים הויזע וואהרמאנ'ס שפייזטע, גאב זיך דיא דאמאלס נאך אונפערהייראטהעטע טאכטער דעס לעטצטערען אללע מיהע, דעם פארנעהמען גאסטע געגעניבער דיא ליעבענסווירדיגסטע גאסטפריינדשאפט צו ענטוויקקעלן אונד זיא אייסערטע אויך פאר דעמזעלבען, דאסס זיא זיך גליקליך שאטצען ווירדע, ווען זיא איהם אים הויזע איהרעס פאטערס אללע בעקוועמליכקייטען ביעטען קאננטע. „אם בעסטען, מיין פריילין, ווירדע עס מיר געפאללען," זאגטע דאראויף דער קארדינאל, „ווען איך איינמאל איהרע טרויאונג פארנעהמען זאללטע." עס איזט ליכט צו ערראטהען, דאסס קארדינאל האינאלד, דער זאנסט ניכט צו דעניגען געהארט, וועלכע מיט פארליעבע פיר דיא אלליינזעליגמאכענדע קירכע זעעלען ווערבען, אויף דיא טייפע אנשפיעלטע. פריילין וואהרמאנן, דיא אויף איינע זאלכע ווענדונג דעס געשפראכעס וואהל ניכט געפאסט וואר, געריעטה דאריבער דענגאך ניכט איינען אויגענבליקק אין פערלעגענהייט. זיא ערוויעדערטע פיעלמעהר שלאגפערטיג: „איך קאנן דאך ניכט אננעהמען, דאסס איירע עמינענץ איהרע האהע שטעללונג געגען דאס בעשיידענע אמט איינעס ראבבינערס פערטיישען ווערדען." דאס וואר דייטליך גענוג, אום דעם קארדינאל צו פערשטעהען צו געבען, דאסס דיעיעניגע, דער זיא טרויען ווערדע, נור איין ראבבינער זיין קאננע. אונד זא וואר עס אויך. דיא טאכטער וואהרמאנ'ס וואורדע אים יידישען גאטטעסהויזע פאם ראבבינער געטרויט, אלס זיא אונזער גלויבענסגענאססע, דער האללאנדישע וויצע-קאנזול העררן איזאאר קרייז דע מעריער, היימפיהרטע.

געשיכטע דער נייערען צייט.

(177-סטע פארזעטצונג.)

אויך אין דייטשלאנד האטטע זיך דיא ערנייערונג געשיינערט. דיא רייזע דעס קאניגס ווילהעלם פאן עמס נאך בערלין, אם 15. יולי, וואר איין טריומפצוג; אויף אללען בעדייטענדען שטאציאנען בעגריססטען איהן צורופע דעס פערטרויענס אונד האפפנונגסרייכער צופערזיכט. נאך אן דעם אבענדע זיינער ריקקעהר בעשלאסס דער קאניג דיא מאבילמאכונג דער פרייססישען ארמעע; אם נאכסטען טאגע פאלגטע דיא מאבילמאכונג דעס איבריגען נארדדייטשען בונדעסהעערעס. אויך אין זידדייטשלאנד געוואנן דיא בעגייסטערונג דיא אבערהאנד. דער קאניג לודוויג II. פאן באיערן ערקלארטע זאפארט, דאסס ער טרייא דעם שוץ- אונד טרוצבינדניססע אן פרייססען זיך אנשליעססע; דאסזעלבע געשאה אויך אין ווירטעמבערג. באדען, דעם פראנצאזישען אנגריפפע אם נאכסטען ליעגענד, שריטט ראש אן דיא פערפראוויאנטירונג פאן ראשטאטט אונד דיא שפרענגונג דער רהיינבריקקע בייא קעהל, אום איינען אייזענבאהנאיבערפאלל פאן שטראססבורג אויס אונמאגליך צו מאכען.

דיא האפפנונג, וועלכע נאפאלעאן III. אויף איינען אבפאלל דיעזער שטאאטען געזעטצט האטטע, צייגטע זיך אלס ניכט בערעכטיגט.

דער נארדדייטשע רייכסטאג וואר וועגען בעווילליגונג דער עפארדערליכען קריעגסאנלייהע איינבערופען וואורדען; דער קאניג ערעפפנעטע איהן אם 19. יולי מיט איינער רעדע, אין וועלכער ער דען קריעגספאלל ערארטערטע אונד זאגטע: „האט דייטשלאנד פערגעוואלטיגונגען זיינעס רעכטעס אונד זיינער עהרע אין פריהערען יאהרהונדערטען שווייגענד געטראגען, זא ערטרוג עס זיא נור, וויל עס אין זיינער צעררייססענהייט ניכט וואוססטע, וויא שטארק עס וואר. הייטע אבער טראגט דייטשלאנד אין זיך דען וויללען אונד דיא קראפט דער אבוועהר ערנייטער פראנצאזישער געוואלטטהאט. וויר האנדעלן אין דעם פאללען בעוואוססטזיין, דאסס זיעג אונד ניעדערלאגע אין דער האנד דעס לענקערס דער שלאכטען רוהען. — יע אונצווייידייטיגער עס פאר אללען אויגען ליעגט, דאסס מאן אונז דאס שווערט אין דיא האנד געצוואונגען האט, מיט אום זא גרעססערער צופערזיכט ווענדען וויר אונז, אויף דען איינמיטהיגען ווילען דער דייטשען רעגיערונגען דעס זידענס וויא דעס נארדענס, אן דיא פאטערלאנדסליעבע אונד אפפערפרייגקייט דעס דייטשען פאלקעס מיט דעם אויפרופע צור פערטהיידיגונג זיינער עהרע אונד זיינער אונאבהאנגיגקייט."

אלס אן דעמזעלבען טאגע גראף ביסמארק דיא איהם עבען איבערבראכטע פארמעללע קריעגסערקלארונג פראנקרייכס אנקינדיגטע, דא ערהאבען זיך אללע רייכסבאטען מיט איינעם הורראה אונד איינעם לעבעהאך אויף דען קאניג.

פאם 16. יולי אב האטטע דיא מאבילמאכונג דער דייטשען העערעסטהיילע בעגאננען, אונד נאך 11 טאגען שטאנדען דיא ארמעען קריעגספערטיג אונד נאך ווייטערען אכט טאגען שטעללטען זיא זיך אן דען אופערן דעס רהיינס אויף. לאנגע, אונאויפהארליך זיך פאלגענדע אייזענבאהנציגע פיהרטען דיא טרופפען נאך דעם וועסטען הין. עס וואורדען דרייא ארמעען געבילדעט: דיא ערסטע, אונטער גענעראל שטיינמעטץ, מיט דרייא ארמעעקארפס פאן קאבלענץ נאך דער „זאאר"; דיא צווייטע, אונטער פרינץ פריעדריך קארל, מיט זיעבען קארפס פאן מאינץ אונד בינגען נאך דער זאאר; דיא דריטטע, אונטער דעם קראנפרינצען פאן פרייססען, מיט זעכס קארפס פאן ראשטאטט אונד מאנגהיים נאך דער „לויטער" הין. בייא דער דריטטען ארמעע שטאנדען דיא זידדייטשען בונדעסטרופפען, אויס באיערן, ווירטעמבערג אונד באדען. דיא פערטהיידיגונג דער נארדדייטשען קיסטען געגען דיא פראנצאזישע פלאטטע וואורדע דעם גענעראל פאגעל פ. פאלקענשטיין אנפערטרויט.

אם אבענד דעס 31. יולי פערליעסס קאניג ווילהעלם, בעגלייטעט פאן ביסמארק, מאלטקע אונד ראאן, זיינע הויפטשטאדט; ער האטטע פאר זיינער אברייזע איינע פראקלאמאציאן אן זיין פאלק ערלאססען. אם 2. אויגוסט טראט ער אין מאינץ איין אונד ערלאסס היער איינע פראקלאמאציאן אן דאס דייטשע העער. „איך איבערנעהמע היעטע" זא שלאסס ער דיעזעלבע, „דאס קאממאנדא איבער דיא געזאממטען ארמעען אונד צייהע געטראסט אין איינען קאמפף, דען אונזערע פאטער אין גלייכער לאגע איינסט רוהמפאלל בעשטאנדען. מיט מיר בליקקט דאס גאנצע פאטערלאנד פערטרויענספאלל אויף אייך. גאטט דער העער ווירד מיט אונזערער גערעכטען זאכע זיין."

נאפאלעאן III. האטטע איינינע טאגע נאך דער קריעגסערקלארונג דיא זיטצונגען דעס פארלאמענטעס געשלאססען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

דעס בריטיגאמס שטעלפערטרעטער.

הייראטהסגעשיכטע איינער פרינצעסין.

ניכט פאן איינער יענער מארכענהאפטען פרינצעסינגען זאלל היער ערצאהלט ווערדען, וועלכע דעמיעניגען האנד אונד הערץ פערשפראכען, דער זיך אין דיעזע אדער יענע געפאהר שטירצען, זיך פיר זיא מיט דען טאפפערסטען קריעגסלייטען דועללירען, אדער דען קאמפף מיט איינעם אונגעהייער בעשטעהען ווערדע; דיא הייראטהסגעשיכטע דער פרינצעסין, פאן דער היער דיא רעדע איזט, האט דען פארצוג, דאסס זיא וואהר, ניכט אונגלויבליך, וענן אויך מערקווירדיג איזט.

עס ווירד קוים יע איינמאל איינע פרינצעסין עקזיסטירט האבען, דיא מעהר בעווערבער האטטע, אלס דיא הערצאגין מ א ר י א פאן ב ו ר ג ו נ ד, טאכטער דעס הערצאגס ק א ר ל ד ע ס ק י ה נ ע ן, וועלכער אים יאהרע 1477 בייא דער בעלאגערונג פאן נאנסי אומס לעבען געקאממען איזט.

קארל פאן בורגונד האט דיא האנד זיינער טאכטער פיעלען פירזטען נור צום שיינע פערשפראכען, אום דיא אינטערעססען זיינעס שטאאטעס צו פערדערן. דיא געשיכטע צאהלט צוועלף יונגע פירסטענזאהנע אויף, וועלכע דער רייהע נאך אלס ווערבער אום דיא האנד דער הערצאגין מאריא אויפטראטען, אהנע איהרען צוועקק צו ערדייכען. דער פאטער האט דיא יונגען פירזטען ערמוטהיגט, דיא טאכטער אבער האט דיעזעלבען, איינען נאך דעם אנדערען צוריקקגעוויעזען. דיא פרינצעססין לאג נאך אלס צארטעס קינד אין דער וויעגע, אלס מאן שאן דאריבער דעבאטטירטע, וועם זיא אלס געמאהלין אנגעהארען ווערדע.

דא אבער איהר פאטער פלאטצליך שטארב, אהנע איבער דיא פערמאהלונג דער אינצווישען הייראטהספאהיג געווארדענען טאכטער זיינען וויללען געאייסערט צו האבען, וואר דיעזע אין גראססער פערלעגענהייט אונד ראטהלאזיגקייט.

צו דיעזער צייט האטטע מאן איהר פיער פרינצען אנגעטראגען, צווישען דענען איהר דיא וואהל פרייא שטאנד. דער איינע וואר דער טהראנערבע פאן פראנקרייך, דער שפאטערע קארל VIII., דער אבער נאך פאסט איין קנאבע וואר; דער אנדערע איין יונגער הערצאג פאן קלעווי, נאמענס יאהאננעס; דער דריטטע וואר גראף פיליפפ צו ראווענשטיין, דער נעפפע דעס הערצאגס פאן קלעווי, איין האכאנגעזעהענער עדעלמאנן; אלס פיערטער בעווערבער אום מאריא'ס האנד טראט ערצהערצאג מאקסימיליאן פאן אסטערייך (שפאטער קאיזער מאקסימיליאן I.) אויף.

אללע דיא גענאננטען בעמיהטען זיך דורך פערטרויטע אונד אבגעזאנדטע אום דיא עבענזא שאנע אלס רייכע פרינצעססין פאן בורגונד. עס ענטשטאנד איין פארמליכעס הייראטהס-וועטט-רעננען.

דער פראנצאזישע אגענט א ל י ו ו י ע ר, דער פאם האפבארביער צום באטשאפטער אוואנצירט וואר, צייגטע זיך דער פרינצעססין וועהר צודרינגליך אין דער ווערבונג פיר דען פראנצאזישען טהראנערבען. זיא קאננטע זיינער ניכט לאז ווערדען אונד ליעסס איהם דורך איינע איהרער עהרענדאמען זאגען, דאסס זיא איינען מ א נ ן צו הייראטהען ווינשע אונד ניכט איין קינד, דאס נאך איינעם שפיעלצייגעס בעדארף. אלס אבער דער אונפערדראססענע הייראטהספערמיטטלער זיך דעננאך ניכט אבווייזען ליעסס, בעמערקטע דיא שאנע הערצאגין: „איין ב א ר ט-ש ע ע ר האט בייא מיר ניכטס אויסצוריכטען." דאס וואר דייטליך פיר דען געוועזענען בארביער אליוויער, דער ניכטס איליגערעס צו טהון האטטע, אלס אבצורייזען.

עס טיכטען אימער נייע פרייער אן דעם האפע פאן בורגונד אויף, דיא שאנע פרינצעססין ענטשיעד זיך ענדליך פיר דען זאהן דעם קאיזערס פריעדריך III., דען אבערוואהנטען ערצהערצאג מאקסימיליאן, אבשאן זיא צווייא פאללע יאהרע אלטער וואר, אלס ער. מאקסימיליאן צאהלטע נאמליך 18, זיא בערייטס 20 יאהרע.

וויא עס אפט אן פריהערען צייטען בייא פירסטליכען פערלאבונגען פארצוקאממען פפלעגטע, האטטע דיא בראוט דען ברייטיגאם ביז קורץ פאר דער ענטשיידונג גאר ניכט געזעהען. פרינצעססין מאריא זאלל דאהער האכסט אנגענעהם איבעררעשט געוועזען זיין, אלס זיא שליעסליך אן איהרעם קינפטיגען עהעגעמאהל איינען שטאטטליכען, געווינדען יונגען מאנן קעננען לערנטע; דיא אנדערען בעווערבער האטטען איהר איהן אלס האקקעריג אונד שעעל-אייגיג געשילדערט.

דיא פערמאהלונג ערפאלגטע אם 18-טען אויגוסט 1477 אין גענט, אבזיכטליך עטוואס ראשער נאך דער פערלאבונג, אלס עס דאמאלס איבליך וואר. מאן פירכטעטע אבער דעננאך, דאסס דיא פיעלען נעבענבוהלער דיא נאך זא קורצע צייט צווישען פערלאבונג אונד האכצייט צור פעראייטעלונג דער זאכע בענוטצען ווערדען. אום דיעזעס פארצובייגען, האטטע מאן אינצווישען (אם 26-טען אפריל) איינען בעפאללמאכטיגטען מאקסימיליאנ'ס, דען הערצאג לודוויג פאן באיערן, ש ט ע ל ל פ ע ר ט ר ע ט ו נ ג ס וו י ז ע מיט פרינצעססין מאריא ט ר ו י ע ן ל א ס ס ע ן, וויל דער רעכטע ברייטיגאם נאך ניכט איינגעטראפפען וואר. נור זא היעלט מאן זיך דעס געגעבענען ווארטעס פערזיכערט.

נור פינף יאהרע לעבטע מאריא פאן בורגונד אן דער זייטע מאקסימיליאנ'ס. אים יאהרע 1482 פערלאר זיא איהר יונגעס לעבען אינפאלגע איינעס שטורצעס פאם פפערדע.

איינגעזענדעט.

I.

ב״ה ב׳ לס׳ חי׳ תרחם ל׳פ״ק. פ. אבאני יע״א.

אבוא היום לפני רום מ״כ בבקשה להסיר מכשול מדרך עמי. כי שמעתי מיראי ד׳ החונים בגבולי שהקאפפע המכונה "Franck Caffé" אשר עליו הכשר מהרב הגאון מווינן הבירה נ״י והוא מ ז ו י י ף, וזה ימים רבים אשר לא הובא בבתינו ועתה זה ימים לא כביר נפתח הפאבריק מהארון Engelhofer in Graz (Steiermark) והכשר על זה הפאבריק ממאטערסדארף נ״י והרב הגאון מבאסערמעני נ״י והרב המאה״ג אבד״ק דיראים מק״ק ניערדהאז יע״א וגם על זה הפאבריק הוציאו לעז ואמרו שהחתימות המה מ ז ו י פ י ם. ועלה ברעתי הלא עיני כל ישראל עליו להורות להם הדרך בעלו לתרופה להודיע על איזה מהם לסמוך, ואקוה שיעשה זאת למען המצוה, האמת והצדק.

דברי עבדו המשתחוה מרחוק

מ ש ה ד ו ד נפן שו״ב וש״ץ.

II.

ב״ה יום ג׳ לסדר ויתן לך את ברכת אברהם תרמ״ח לפ״ק.

זעהר געעהרטער העררר רעדאקטאר!

איך בין זא פרייא, זיא האפליכסט צו ערזוכען, פאן איינער גראססען וואהלטהאט נאטיץ צו נעהמען, וועלכע דיא וועגען איהרער האכהערציגקייט בעקאננטע פרויא י א ה א נ נ א ב י ש י ט ץ אן איינער ארמען, אויס קאנשטאנטא (רומאניען) היעהער צוגערייזטען פרויא דבורה מ א ר י א נ א וו ס ק י געאיבט האט, אינדעם זיא דאס נאמליך מיטטעללאזע ווייב מיט רייכליכער אונטערשטיטצונג פערזאה אונד דעמזעלבען צור רייזע אין דיא היימאט פערהאלף. פרויא בישיטץ האט דאדורך וואהרליך איינע עדלע טהאט געאיבט אונד דער אונגליקקליכען הילפלאזען פרויא פאסט דאס לעבען געגעטטעט. היינטע איזט דיעזעלבע אין איהרע היימאטה אבגערייזט.

בודאפעסט, 15-טען נאוועמבער 1887.

האכאכטונגספאלל

איהר גאנץ ערגעבענסטער

הק׳ ישראל יעקב ו ו י נ ב ע ר ג ע ר.

בריעפע דער רעדאקציאן.

הערין ד׳ ב׳ אין נ. יא.: אויך דיא פרעססבורגער נעאלאגענגעמיינדע האט עס זיינערצייט פערזוכט, דעם קאניג „מארטיני-גאנזע" צו איבערמיטטעלן. ז. מאיעסטאט ערקלארטע יעדאך, נור איינע געמיינדע אין פרעססבורג צו קעננען, אונד צוואר דיעיעניגע, דיא דארט פאן אלטערסהער בעשטעהט.

הערין ל׳ ו׳ אין ט. ל. וויר האבען, גלייך דען אנדערען בלאטטערן דיעזע נאכריכט ערהאלטען, דיעזעלבע יעדאך דעסהאלב ניכט פעראפפענטליכט, וויל וויר איינע מיסטיפיקאציאן פערמוטהעטען. נאך איינגעצאגענער עקקונדיגונג ערוויעז זיך אונזערע פערמוטהונג אלס גאנץ ריכטיג, דענן דיעזע מיטטהיילונג דער בלאטטער איזט ערפונדען. אין סעגעדין האט ניעמאלס איין הערר, נאמענס „א ק ב י ר" עקזיסטירט; אויך היינטע ווייסס מאן דארט פאן איינעם זאלכען נאמען ניכטס. דער ניכט-עקזיסטירענדע קאננטע אלזא זעלבסטפערשטאנדליך אויך ניכטס שפענדען.

אבאננענט אין ד. „דער נייעסטע דעם תלמיד" ענטהאלט איינע צוזאממענשטעללונג שאנער תלמודישער אויסשפריכע; אבער ניכט „אללער". וויא מאן איהנען געזאגט. דיא ענטריסטונג דאריבער, דאסס אם שלוססע דיעזעס בוכעס דיא צדיקי דורנו אנגעגריפפען ווערדען, איזט שאן דעסהאלב אללײן איינע גערעכטע, וויל דאס בוך אין דייטשען לעטטערן געדרוקקט איזט, זיך אם טיטעלבלאטטע „פיר געבילדעטע אללער קאנפעססיאנען" עמפפיעהלט, אונד דורך דען פאן איהנען ערוואהנטען פאססוס דען אנטיסעמיטען איינע האנדהאבע צו ערנייערטער פערשפאטטונג אונד בעשימפפונג דעס יודענטהומס געבאטען ווירד.

הערין ל׳ ר׳ אין פ. רענאנ׳ס „געשיכטע איזראעלס" איזט אין פראנצאזישער שפראכע געשריעבען אונד פיהרט דען טיטעל:

„Histoire du peuple d'Israel."

דיעזעס בוך איזט וואהל לעזענסווערטה, דאך זאללטע מאן עס פערמיידען, דאסזעלבע יונגען לייטען צו עמפפעהלען, דיא נאך קיינע זעלבסטשטאנדיגע אורטהיילסקראפט בעזיטצען, אום דאס גוטע פאם שלעכטען צו אונטערשיידען.

הערין ד׳ וו׳ אין ט. דאס מייסט געלעזענע, בעסט אינפארמירטע וויענער בלאטט איזט היינטע אונשטרייטיג דיא „וויענער אללגעמיינע צייטונג," וועלכע דריימאל טאגליך ערשיינט.

הערין מ׳ ש׳ אין נאדודוואר. דיא געווינשטע אדרעססע לויטעט:

Paunzen, Wien. I., Sterngasse.

הערין י׳ נ׳ אין א. וו. דא דיא נאכריכט דעמענטירט ווירדע, ענטפאללען איהרע פראגען.

הערין י׳ ב׳ אין באלדווא.

Gross et Weiss Budapest, Elisabethplatz.

עהרוו. הערין ראבב. אין קר. וויר קאננען איהנען געזאנדטעס ניכט עמפפעהלען.

לעזער אין נ. ניט.

הערין ה׳ ק׳ אין מ. קאסאן. בעסטע אויסקונפט ערהאלטען זיא דורך איין שרייבען אן דאס „פאהרקארטען-שטאדט-בירא אין בודאפעסט, גראנד האטעל הונגאריא."

ראטהזעל.*)

אויס איינעם ווארטכען, דאס ע ט וו א ס בעדייטעט,
ווערדען לייכט אנדערע ווארטע בערייטעט,
דא מאן דען ערסטען בוכשטאבען לאססט וויכען
אונד איהן שטעטס ערזעטצט דורך איין אנדערעס צייכען.
מיט ב איזט׳ס אין וואלד אונד גארטען פערשיעדען,
מיט ר פינדעט מאן׳ס איבעראלל היניעדען
אונד אין דער אללערקליינסטען היטטע זאגאר,
נאך דיכטערסווארט, פיר איין צארטליך ליעבענד פאאר;
מיט ז איזט עס אם קליידע באלד ברייט אונד באלד שמאל,
מיט טר איזט׳ס אפט דער לאטטעריע סעגנאל.

---

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאזונגען, וועלכע פאר שלוסס דער נאכסטען פרייטאגנומער אונז צוקאממען, ווערדען וויר פעראפפענטליכען.

ווערונג פאָן דאָרטיגן פעסטונגספלאַנען אין ציוואַמ-מיקנראַנג שטעהען.

* (אַנטיסעמיטדר. יעדוואַלעם.) דער דורכגעבראָכענע דיעקטאָר דער לייפּציגער "דיסקאָנטאָ-באַנק", בעפינדעט זיך נאָך אימער ניכט אין דען האַנדען דעם געריכטעס. אויס פינפקירכען ווירד געמעלדעט, דאַסס הר. יעדוואַלעם דאָרט אין פרייענקלירען געוועהען ווארדען וויא. ער איזט יעצאָ דעסטאַיטיג פערשוואונדען. בעפאַר מאַן איהן נאָך פעסטגעהאַלטען קאָנטע.

* (פינפטוזענד טאַבאַקס-פּפּיפען) זאָללען דעם מיסטער פּראָיעסאָר טיסאַ צום צוגען דער מיסזאָלדיגונג דעם נייען טאַבאַק-נעפאַלל-נעוועכצעס צוגעוועדעט ווארדען זיין. אונד צוואַר פאָן זייטען דער רייכער פאָן האַידו-נאַנאַש. וועלכע אינפאָרגע דעם נייען נעוועכצעס בעשלאַסען האַבען זאָללען. איין דאַס פערגנוגען דעם רייכעמס נאָטצלעך צו פערצייכטען.

* (עמיל זאָלעווסקי.) דער ברוידער דעם בעקאַנטען וויענער דעפּעשענטען פילמאַן זאָלעווסקי, וואָוהדע אַלס דעכעגנס-אונטערעפּיציער וועגען וויעדער מיטשולד אין דער פּראַגער טרויאונג פאַר אין קריעגסגעריכט געשטעללט, וועלכעס איהן פאַרגעסטערן צור דענאַדירונג פערצער צו אייאַהריגעס קערקער אויא צום שאַרענרוואַטן פּראָיעטהיילטע.

* (זעלבסטמאָרד.) פאַרגעסטערן מיטשטאָג האָט זיך דער קאַנצליא-לייטער דער הייפּשטאַדטישען שטייראַבטהיילונג דעכעגנס-ראַטה יאָזעף יעקעלפאַלוישי. פאַס דריטטען שטאָקק דעם אַמטסגעביידעס הינגעהענגע-שטרעצע. ער בליעב איין דער שטעללע טאָדט. דער זעלבסטמאָרדער שטאַנד אים אַלטער פאַן 66 יאָהרען אונד וואַר אין ברודער דעם מיניסטעריאַל-ראַטהס לודוויג פ. יעקעלפאַלוישי.

דיא רעדאַקציאָן אונד אַדמיניסטראַציאָן דער „יידישע פעסטער צייטונג" בעפינדעט זיך נונמעהר וואַיטצנער-רינג נו. 3. (Waitzner-Ring Nr. 3)

וואַטעגנשטאַנד.

דיא אים מיניסטעריום פיר אָקקעדיא. נעווערבע אונד האַנדעל בין צום 15. ד. איינגעריפען אַמטליכען בעריכטע איבער דען שאַדען דער וואַטען לויטען:

דערבסטוואַטען. לינקס דער דאַנייא האַט דער אונדייא איינע קליינע פערשפּאַטונג ערלייטען.

איזט אבער בין אויף נעריינע איינאַהמען בעגעדינט. דער פריהער אונגעבייטע ווייצען איזט נאַמענטלייך אין דען קאָמיטאַטען באַרש. האַנט אונד פרעסבורג זעהר שאַטערע נכט טאַדעללאַ. אים נעגאַנדער קאָמיטאַט צייגען זיך פעלדמייזע אונד דראַהטווירמער.

רעכטס דער דאַנייא זינד דיא הערבסטוואַטען שאַן בישיר. דיא שפּאַטערען נוט איינגעגאַנגען. אים איינגעבוירגער אונד אַלאַער קאָמיטאַט טרעטען שטעללענווייזע ווירמער אויף.

צווישען דאַנייא אונד טהייס זינד דיא צוויישט שאַן איינגעגאַנגען. שטעללענווייזע איזט דער אונדייא נאָך אים צוגע.

רעכטס דער טהייס איזט דער אונדייא נאָך ניכט בעגעדינט: דער פריהערע איזט נוט איינגעגאַנגען. אים רימאַ-מאַמבאַטער אונד נאַדי-מיהאַליער בעצירק פערוויסטען פעלדמייזע דען אונדייא: אין אבאַי-טאַרנא בעגעדינען קאַלטע אונד דיין דאַס שפּריעסען: דער שפּאַטערע אונדייא נעהט ערסט יעטצט אויף. דעפּס איזט אין נאַמאַר אונד קיש-האַנט שאַן. אבער אונגלייך.

לינקס דער טהייס מוסטען דיא אונדייאַר-ביטען דער שלעכטען וויטטערונג וועגען וויעדער-האַלט אונטערבראַכען וועדען. דיא פריהערען ואַאַטען זינד צוויישט נוט איינגעגאַנגען. ליידען אבער מאַנגעל אַן וואַרמע. פעלדמייזע זינד אים סאַבאַלטשער קאָמיטאַט זעהר צאַהלרייך.

צווישען טהייס אונד מאַראָש איזט דער הערבסטאַנדייא בעגעדינט אונד צוויישט שאַן איינגעגאַנגען. אין דען קאָמיטאַטען אַראַד. סעמעש אונד מאַראַנטאַל ריכטען פעלדמייזע גראַסען שאַדען אַן.

אין וועבטוברינען איזט דער הערבסטאַנדייא מיט גערינגען איינאַהמען בעגעדינט. דיא פריהערען ואַאַטען זינד רעכטס בישיר אונד וועהט מאַן דעם וויינטער מיט צופרידען גענעגען. אויף דער שפּאַטערע אונדייא נעהט שאַן אונד גלייכמאַסיג אויף. אים אונטער-אַלבענער קאָמיטאַט צייגען זיך פעלדמייזע אונד דראַהטווירמער.

ווייר ערזוכען אינזערע געעהרטען פרעגענטראַנטען אונד פרייענד, זיך מיט איהרען צושריפטען ווענדען אַן אינזערע רעדאַקציאָן צו ווענדען.

אויך בישטען ווייר. דיא אַדרעסע ווייזיך וויא פאָלגט אנצוגעבען

יידישע פעסטער צייטונג

וואַיטצנער-רינג נומ. 3. בודאַפּעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 3.

לאַטטאַצירונג פאָן 16-טען נאָוועמבער 1887

בריען: 66 11 45 34 37

נעשאַפטסבעריכט.

נעטיידע-נעשאַפט. ווייצען וואַר נעפעזען מעסיג צו מאַרקסט נעבראַכט. דיא קויפלוסט וואַר שוואַך. פרייזע וואַרען 10 קר. האָהער.

ווייצען, פרייס: 100 מעסער' 81, קילאָגראַמס 7.40 נור. 800 מעסערצ' 81. קילאָ 7,45 נור. 200 מעסערצ. 81 קילאָ 7,40 נור. 200 מעסערצענט 80 קילאָ 7.35 נוילד, מעסטער-כאַרען 100 מעסערצענ' 80, קילאָ' 7 35 נוילד, — 100 מעסער-צענטנער 77, קילאָ. 7.30 נוילדען. 100 מעס, 77.3 קילאָ 7.15 נוי. 100 מעסרצ' 79. קילאָ' 7.10 נוילדען.— באַמשקאַער 400 מעסערצ' 79, קילאָ 7.22½ נוילדען באַנאַטשקאַר 100 מעסער-צענ' 80.5 קילאָ 7.30 נור,— (אַללעס פער 3 מאָנאַטס.)

מאַרן 5,55 — 5.60 נור.

נערסטע, מוסטער-וואַאַרע 5,2 — 5,50 נור מאַלץ 7,75—7,— נוילד.

קוקורוזע 6,05—6.10 נור.

האַפער, 5.25 — 5,50 נור.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פרייה-יאָהר 7,41 — 7,03 נוילד. האַפער פער פרייה-יאָהר 5,66—5,68 נור. קוקורוזע פער מאַי-יוני 1888, 5.75—5.75 נוילד.

רעפּס. (קאָהל) פער מעסעסבערי-אַפּאַבער 1888 10·80—12. נוילד.

מעמער שראַכמעסיעה-מאַרקט בייא דעם אַם 17-טען ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאַלטען ווארדען וואַרען 2564 שטיק גראָס- אונד קליין-פיעה צו מאַרקט געבראַכט. היערפאָן וואַרען פערקייפט: 48 שטיק שמיער, פער מאַאַר פאָן 40 ביז 150 נוילדען — 1015 אָכסען דאַס מאַאַר פאָן 260—362 נוי, 784 קיהע, דאַס מאַאַר פאָן 120—240 נוי' 160 מעלק-קיהע דאַס שטיק פאָן 80—180 נוי' 109 שטיק ביעסעל, דאַס מאַאַר פאָן 140—280 נוי. 190 שטיק קעלבער דאַס שטיק —,18—,22 נוי. — שטיק לעמער דאַס מאַאַר פאָן —.— נוי. פרייז פער 100 קילאָ: אָכסען-פלייש 43—50 נוילדען. קוה-פלייש 35 — 40. נוילד. קאַלב-פלייש 50—55 נוילד. אונד בייסעל-פלייש 42—45 נוילד.

יינגער פרייז.

ווייצען פער מאַי-יוני 7.75—7.81 נוילד. פער פרייה-יאָהר 1888, 7,71—7.78 נוי.

מאַרן אונגאַריישע 71—75 קילאָ 6,10—6,20 נוי.

קוקורוזע אונג. 6.75 6,80 נוילדען.

האַפער אונגאַריישער 5,60 — 5.75 נוילדען פער מעסער-צענטנער.

ריבאַ, 30—30,50 נוילד. פער מערצ.

שפּריטשוס 25,62—25.75 נוילד. פער 10000 ריטער פערצענט.

הערויסגעבער אונד פערענטוואָרטליכער רעדאַקטאָר מ. סאַבאָלטשי.

פרוכט- אונד מעהלפּרייז-טאַבעללע.

ווייצען	קוואַלידעט	פער 100 קילאָגראַמס
נאָדראָונגאַרישער	—	—.— —.—
" "	75	—.— —.—
" "	76	—.— —.—
" "	77	—.— —.—
" "	78	6.80 — 6.85
" "	79	6.85 — 6.90
" "	80	6.90 — 7.—
וויסענבורגער	78	—.— —.—
" "	79	7.05 — 6.95
" "	80	7.15 — 7.—
" "	81	7.20 — 7.15
" "	82	—.— —.—
" "	—	—.— —.—
" "	—	—.— —.—
פעסטער-כאַרען	78	—.— —.—
"	79	6.65 — 6.75
"	80	6.70 — 6.85
"	81	6.80 — 6.95
"	82	—.— —.—
"	—	—.— —.—
"	—	—.— —.—
מהיים	77	—.— —.—
"	78	—.— —.—
"	79	7.05 — 6.95
"	80	7.15 — 7.05
"	81	7.20 — 7.15
"	82	—.— —.—
"	—	—.— —.—

ריבטע		פער הקטאָ.	קוואַלידעט	פער 100 קילאָגראַמס
קאָ (נייא)		72—70		5.65 — 5.40
נערס פוסטער		60		5.10 — 5.30
" מאַרץ		62		—.— —.—
האַפער		41		5.60 — 5.55
קוקורוזע באַנאַט.		75		5.55 — 5.50
דרעסע אונדערער		73		—.— —.—
הורזע		—		— —

		פער הערבסט		
ווייצען	"			7.10
	"	פריהיאָהר		7.25
	"			—.—
	"	יוני 1889		5.51
קוקורוזע	"			—.—
נערסטע	"	פריה-יאָהר		—.—
האַפער	"	הערבסט		5.55
רעפּס	"	איינ.-סעפּ.		12.25

				100 קילאָגראַמס
				100 קילאָגראַמס

זאַמענדל				
				100 קילאָגראַמס
				100 קילאָגראַמס

זאַמענדל				
				100 קילאָגראַמס
				100 קילאָגראַמס

|

אויספערקויף!

אן אלע לעזער דיעזעס געשאטצטען בלאטעס.

ווענען גאנצליכער איפלאזונג מיינער פראוינץ-פילאלען, זאוויא איבערנאהמע איינעס פאבריקס-געשאפטעס פערקויפט אך אלע מיינע ארטיקעל אים דען פיינסטען טייל דעס ווערטהעס, נאמליך:

אללעס אום 97 קר.

97 קר.
1 הערריקליכס איס ווייסעס פיקון, אין אלדען פארבען.

97 קר.
1 דאמענהעמד מיט שטיק, קעייא, פיינסט שיפפאן.

97 קר.
6 פאאר זאקקען, איינפארביג אדער געשטריפט.

97 קר.
1 נעטס מיטטיר, ווייסס, דאמאסט אדער פארביג.

97 קר.
1 הערראוראיז, שיפון נעטען מאלטע, נראסס.

1 קונסט-מעדרשיים-מאכאקפפיפע מיט דעקער.

97 קר.
1 דאמענפאכער, פיינסט בעמאלט, מאדערן.

97 קר.
1 בראסעלעט, דייך בע-וועגט מיט שטיינען.

97 קר.
12 קאפפעלאפפעל, עכט לאנדאנער בריט-וילבער.

97 קר.
1 טרינקאנציג פיר קינד, בען אר, מארבען, בעשטע, הענד איים האוץ אז. ווילע.

97 קר.
1 הערריקליכס איים פיינעס שיפפאן, פיינסט שיפפאן, אדער אקספארד.

97 קר.
3 פאאר שטרימפף פיר דאמען, נעטע קוואליטאט.

97 קר.
6 פערשיעדענע, ווייסס דאמאסט אדער פארביג, דאמאסט מיסטער.

97 קר.
1 בעטט-טעפפיך, ווייס מאפף דעסטיריט.

97 קר.
1 צינאבדרעשפיטץ איים עכטעס מעדרשיים.

97 קר.
1 אוחרקעטטע א. קונסט, נאלד מיט אנהאנגעל.

97 קר.
2 לייבטער, עכט לאנדאנער בריט, ווילבער.

97 קר.
3 טאפעלטיכער, עכט לאנדאנער בריט-ווילבער.

97 קר.
1 דאמען-אונטערהאקק, נעשטריפט מיט שטריפ.

97 קר.
1 פאאר לעינאנטע טיכ-הויזשוהע.

97 קר.
1 וואלל-לייבכען פיר הערען אונד דאמען.

97 קר.
6 נעשירטטיכער, נייא, לינען מיט שטריפען.

97 קר.
1 אומהאנגטיר פיר דאמען נאסס.

97 קר.
3 שטו. מאשענטיכער איים פיינסטער דאמער ווייך אן פערשיעדענען פארבען.

97 קר.
1 פינגער-רינג מיט בריל-לאנס, אים פיינסטע שטיינע.

97 קר.
1 וויפפענשאפפעל, עכט לאנדאנער בריט-ווילבער.

97 קר.
6 פראנצאזיש נאבערן עכט לאנדאנער בריט-ווילבער.

97 קר.
וואלל-האוץ (סיסס. האוץ) פיר הערען.

97 קר.
6 האנדטיכער, קאר מיסס נעוויסס.

97 קר.
1 קאסטטעך מיט 10 שש. ענגלישען עכסאמינעם אנ-שענטיכען אין פערשיעדענען פארבען.

97 קר.
3 שט. שאיולס איים פיינ-סטער וואלל, אין לעבהאפ-טען פארב. מ. פ. פאאר.

97 קר.
1 פייערצייג מיט מעב, זעלבסטגרענד.

97 קר.
1 מעדאיליאן, נייעסטע מאאן, מיט שטיינען.

97 קר.
6 שפיזעלאפפעל, עכט לאנדאנער בריט-ווילבער.

97 קר.
1 נאריטיר בעשטעהענד איים 1 דאמען מעדאיליאן, 1 פאאר אהרנרינגען, 1 רינג מאן בראנצע מיט שטאראנ, דען אנ. 1 פאאר מאנשעטטע-קנאפפע מ. פאטענטיר.

J. H. Rabinowicz,

Wien III. Bez.,
Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9 P. J.

Münzl R. és Társa,

Budapest, VII., Kerepeserstrasse 26.

Gegründet 1850.

Empfehlen in reichster Auswahl: **Leinwand** in allen Sorten und Breiten, **Tischzeuge, Kaffeegarnituren, Läufer** etc. **Teppiche, Vorhänge** und **Bettdecken, Piquee-, Schnürl-** und **Kleiderbarchend, Normal-Wäsche, Strümpfe, Gamaschen, Unterleibchen** und **Hosen**, echt und imitirt. Reizende Neuheiten in **Berliner Wolltüchern, Capuchons, Rüchen, Bändern, Spitzen** und **Stickereien, Schneider-Zugehöre, Strickgarne** etc. etc. **Verkauf zu festen Preisen. Schneider erhalten besonderen Rabatt. Alles Gekaufte wird umgetauscht oder zurückgenommen. In separater Waaren-Abtheilung**

Verkauf zurückgesetzter Artikel zu Spottpreisen.

Den fortwährenden Aufschwung unseres nun seit 37 Jahren bestehenden Geschäftes verdanken wir dem Umstande, dass wir grundsätzlich **nur Waaren bester Qualität führen und billigste Preise berechnen**. — Unter keinen Umständen lassen wir uns herbei, dem Beispiele der unsoliden Konkurrenz zu folgen und auf Täuschung des Publikums hinzuarbeiten.

מצבות.

ארנאלד מאהן'ס גראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אונד יום נשפערט.)

עמפפיהלט זיך אללען יענען, וועלכע דיא טריירינע פפליכט דעס גראבשטיינזעטצענס צו ערפילען האבען. — זעהר שאנע גראבשטיינע אוים מארמאר אונד גראנים זינד אין גראסער איסוואהל פארראטהיג. קארעקטע גראווירונגען, זעהר שאנע שריפטען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפיהרט.

אדאלף ראטה'ס

הערען- אונד קנאבען-קליידער-לאגער,

בודאפעסט, קאניגסגאסע 7,

עמפפיעהלט זיין וואהלאסארטירטעס לאגער פאן

וואמער- אונד הערבסט-אנצוגען

זא אויך האוט, גלייכעס איבערצייגטער, וויינטעראלעטעסטס האוזלאקס, מעקסיקאנער, שטארק- אונד דויעפפעלצע, זא וויא קנאבענ-קליידער (בלי חשש שעטז). נאך גיינסטיגר פאאן צו דען בילליגסטען פרייזען.

בעשטעללונגען נאך מאאס ווערדען בינען 24 שעטז-דען, מיט אויסנאהמע שבת אונד יום, אנגעפערטיגט.

Roth Adolf Herren-Schneider,

Budapest, Königsgasse Nr. 7, in Hause „zur schwarzen Katze", vormals Karlskassgasse.

קאפפעי! קאפפעי! קאפפעי!

פיר שמאראסט הייזפרויען, קאפפעיעס אונד רעסטאוראנט, וועלכע איינען פארצוגלייכען קאפפעע פיינקען ווילל, ווענדע זיך אן דאס

Kaffee-Versandtbureau,

Budapest, Leopoldstädter Kirchenbazar Nr. 12.

וויא דיא פיינסטע מישונג אין קובא, יאוא, מאקקא אדער ציילאן-קאפפע צו דעם פרעמאסטען פרייז פאן 1.30 פל. פער קילא פרהאלטיך איים. פיר-זאנדט אין דיא פראווינץ נעגען נאכנאהמע. אין מאנ-קעסען צו 3, 5 אונד 10 קילא ווייזד פראבע עפפעלבאוארט.

בשר-קאוץ

ניט נעדיפטע וואארע

בהכשר גמור אפילו למהדרין מן המהדרין!

לאיבקאיץ קוואלטאט עמענטהאלער **65** קר.
נראיער **60**
בריזען אין דייטערען געבעדען **45**

איים מיינער קאוץ-פאבריק אין נייטרא-לידאן.

Jacob Ehrenfeld

Budapest, I. Arokutcza 13.

(יאקאב עהרענפעלד בודאפעסט ארק-איט. 13.)

גראסטע נייאיגקייט.

נור 5.25 פל.

קאסטעט דיא נייעצייטגעמעסע

וואשענטראגער

רעמאנטאאר-אוהר

אם בעגלאנג אונד שליפפער איים-עוועקען, מיט איינגעצייכנעטעם ווערק ואמסט איינער ריעצענדען אוהרקעטטע איים אפטיקאנישעם נאהר-הובדע.

נור ווענען אוהר אללין מאנ איינע נאהרונג אוהר עוועקען, עריפפענס דורך דיא מיינע ריגולירונג, צוויפפענס דורך אוהרען איים-געצייכנעטען נאגל אונד דריפפענס דורך דיא וואהרע מאאס דעס געהיאיעס. האאטר דיעזע ווערקמאנ בע-פפענס אנגעפפאהרען ווערדען קאנן אונד ווירד ווערד גיכס קאנזוניריגערע אוהר אנשאפפלאן רעפערירנ-נאמען, וואהרן ווערד בעשטעללונג אאנגעוויזע איים. איינצאן אי. אללין צו בעציעהען נעגען פאראהריגע אינזענדונג דעס בעפראגטען אדער ק. ק. פאפפנאמ-נאהמס דורך

Waarenhaus „Zur Monarchie"

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9. P. J.

חידה

(מאת החכם ש. ל. ארצט, טארנאָו.)

(מלה בעלת ד' אותיות.)

אי'ב'ג'ד': עין שזפתני נחת תרוה,
כל לב לי חושר כל נפש תאוה,
בחצרות מלכים ושרים שם תמצאני,
משיב נפש אני, לכל בא לבקרני,

ד'ב'א'ג': ואנכי גועל נפש ומבאיש בשר
כל תואר כל הדר מני תסר,
מאז קלל אל את האדמה
ופריתי באין מכרם ועד קמה.

ב'א'ד'ג': בים שמתי דרך במים עזים,
וני נתתי לסכת מהלומים:
על שכמי נשאתי ברושים וארזים
לפאר מקדש אל, בית עולמים.

ד'א'ב'ג': ואנכי מקדש אל הרסתי,
הודו למשחית הפכתי בזעמי;
הרגתי לא חמתי, בישראל מאסתי,
נותי אומר: אל תבוא בשער עמי.

אויפלאָזונג דער ראטהזעל אין נר' 125.

דעם רייטשען:

אונד, בונד, פונד, הונד, קונד, מונד, רונד.

דער חידה:

פי, כל: פיכל (שר צבא פלשתים.)

ריכטיג האבען געלאָזט:

ב י ר ע, דיא הערדען: יוסף גרינבערג — פרעסבורג, י. ראָזענפעלד — פארע, מאיר שיקק — נאדוואר, מ. קאניטצער — יאסקערעטעהאז, ש. ל. ארצט — טארנאָו, מרדכי ראָזענוואססער — בערענטאס, מאַטאָן סערוס — טיש-אפאטפאלווא.

דאס ראטהזעל, דיא דאמען: ערנעסטינע ניימאנן — פאָראָנטש, רעגינא ניימאנן — ל. ראָזענבערג אונד לוירא קליין — מ.-קאפאָן.

דיא חידה, דיא הערדען: מתתי' ראָטה — נאדיקאראל, פיליפ ראָזענבערג — סעטשען, שלמה רובינשטיין — קראקויא, משה יהושע בלאס — ערלוי, איציק ניימאנן — ל. ראָזענבערג, מאיר קליין — מ.-קאפאָן, ישראל קראָס צקי — קראקיי.

פֿריטאגס-פֿעליעטאָן.

פרידענזאָבע איינעס הויזירערס.

(4-טע פאָרטזעטצונג.)

ווייא שטאָלץ וואר יאקאָב אויף זיינען גרייבענבענגאָסבען אבראהאם לעווי געוואָרדען! ער וואר זאָ גליקקליך, דאס ער זיינען גאנצען בינדעל נערנע נראָטיס הינגעגעבען האָטטע. אבער הייר האָטטע איהם ניעמאנד עטוואס אהנע געלד אבגענאָממען. אללע זוכטען אייפריג אונטער דען וואארען דעס הויזירערס אויס. אונד ווענן יאקאָב ניכט אין יעדעם ווירטהסהויזע איינע וואארען-ניעדערלאגע געהאבט האָטטע, וואָרע דיא הויזירוואָבע גרייך מיט דעם זאָנטאג צו ענדע געוועזען. ער אונטערהיעלט זיך נאך לאנגע, ביז ענדליך דיא געזעללשאַפט זיך פעראבשיעדעטע אונד פאַסטאָר מילך אינזעריען יאקאָב ניכט מעהר פאָם געהען צוריקקהיעלט. לעטצטערער גינג נאך זעם ווירטהסהויזע.

„דען זאָנטאג שרייבע דיר אן,“ זאגטע ער, אלס ער זיך אינס בעטט וואַרף.

III.

אם אנדערען מאָרגען בעזוכטע יאקאָב דיא נעסטערן פערגאנגענען בויערן, מיט דענען ער עבענפאללס גוטע געשעפטע מאכטע.

ענדליך פערליעסט ער דאס דאָרף אונד קאם נאך איינגע אנדערן, וואו הייסט נעראדע האָכציים וואר בייא זיינעם פריינד האנס מאַטהיעס.

„וואונדערבאר!“ ריעף יאקאָב. „וויא עס מיר אין דיעזער וואָכע ערגעהט: נעסטערן געבורטסטאגס-, הייטע האָכצייטס-פייער!“

אללעס וואר אין בעוועגונג. פאָן נאה אונד פערן וואָרען פריינדע, בעקאננטע אונד פערוואנדטע געקאָממען, אום טהיילצונעהמען אן דער פריידע דעס רייכען אקקערמאננעס. דער יונגע זיינער רעכטליכקייט וועגען אונד בריעט אים לאנדע בעקאננט וואר. מיט גראָססעם יובעל וואורדע אויך יאקאָב עמפפאנגען, יעדער דריקקטע איהם דיא האנד צום ווילקאָממען.

„עס איזט יא פראכטיג, יאקאָב“, זאגטע דער הויזהערר, „דאס דיך דיינע רייזע נעראדע היינטע צו אונז פיהרט. דוא מוססט נון ציר האכצייט בלייבען אונד קאננסט געבנבייא אויך איינען האנדעל מאכען. וויא זיך יאהרען ניכט. אונד נון פאָר דיא בריטלייטע!“ יאקאָב גינג הין גראטולירטע נאך דעם בריך אונד עמפפינג דען הערצליכסטען דאנק.

נון ערעפפנעטע זיך איינע שאָנע סצענע. עס זאָללטען דיא בריינגעשענקטע אייכנעריטען אונד דען ברייטלייטען איינגעהאנדיגט ווערדען. עס קאמען דא אן דיא רייהע: רוקאמען, טהאלער, קיהע, אכסען א. ז. וו. — יאקאָב דאכטע: „דוא קאננסט דיך דאך ניכט לומפען לאססען אונד מוססט אויך וואס שענקען. פרייליך האסט דוא ניכטס איבעריפליססיגעס. אבער דוא מאכסט נאכהער ביים פערקייפען איינען קליינען אויפשלאג בייא יעדעם שטיק, זא פליעסט דער בעטראג וויעדער אין דיא קאססא.“ — ער שפענדירטע אהררינגע, אימבאָנדער אונד איינע האלזקעטטע.

„בראוואָ פאָן דעם יאקאָב!“ זאגטען דיא בויערן אונד בויערינגען פאָן אללען זייטען. זיינע וואארע פאנד רייכליכען אבזאטץ. ער צאג נוטען עהרליכען געווינן אונד באארע מינצע ראָללטע אין זיינע טאשע.

יאקאָב וואר רעכט פראָה, ניכט נור וועגען דעם געווינגעס. זאנדערן אויך וועיל ער היער צייגען קאננטע, וואס ער פערשטעהט. היער אונטער דען בויערן קאננטע ער פאן נעגנראפיע אונד געשיכטע רעדען. היער וואר ער דער מאן דעס וואָרטעס אונד דער נעגענשטאנד דעס שטוינענס.

באלד זאָללטע זיך דאס אבער אנדערן. דער גרינדבעזיטצער פריטן קאספע אויס שוועכטען, איין זיעלבערלאקקירטער עהוורדיגער גרייז, דען אללע מיט אכטונג בעגריססטען, נאהם נעבען יאקאָב פלאטץ אונד שפראך:

„ווייא ביסט דוא דאך זא קלוג געוואָרדען יאקאָב, אונד ווייססט איבער אללעס בעשייד. ווארום קאממסט דוא ניכט איינמאל צו מיר נאך שוועכטען? ווייט יאהרען ערווארטע איך, דאסס דער זאהן מיינעס פריינדעס מאָזעס איינמאל קאממען ווירד. דוא ווייססט זא פיעל פאָן אמעריקא, פאָן דען גריעכען אונד פאָן דען ראָמערן: האסט דוא דענן ניכט אויך שאָן איינמאל וואס פאָן פריטן קאספע אונד פאָם אלטע שוועכטען געהאָרט?“

„אללערדינגס,“ זאגטע יאקאָב בעשאמט: „מיינע מוטטער האט מיך שאָן לאנגסט אנגערענט, דאָרטהין צו געהען, דא זיא ווייסס, דאסס דער זעלינע פאטער דאָרט גוטע געשעפטע מאכטע, אבער איך קאם — ווייסס דער הימעל, ווארום? — ניכט דאצו. איך וואוססטע ניכט אונד מיינע ליעבע מוטטער ווייסס עס געוויסס אויך ניכט, דאס איהר מיט מיינעם ליעבען פאטער בעפריינדעט וואַרט.“

„יא, דאס קאנן אויך דיינע מוטטער ניכט גוט וויססען,“ זאגטע דער אלטע. „אונזערע פריינדשאַפט דאטירט אויס פריהערער צייט.“

„אלס דיין פאטער היער זיין געווערבע אנפינג, גינג עס איהם שלעכט. מיט איינעם „בייטעל“ שטעקקנאדעלן אונד עטליכען שטיקק באנדערן בעגאנן ער דען האנדעל. אבער ער וואר איין רעדליכער מאנן, דער באלד צוטרויען אונד ליעבע געוואנן. וואס מיר פאָר אללעס אן איהם געפאללען האט, וואר, דאסס ער שטרענג אן זיינעם גלויבען פעסטהיעלט. א. דוא ביסט שאָן איין אויפגעקלערטער מאנן געגען דיינען פאטער! ניכט איינמאל דיא מילך צום קאפפע ליעס ער זיך געבען, וויל זיא אין נעפאססען קאָכטען קאננטע וועלכעס פיעללייכט פריהער צום אויסבעוואהרען פאן פרייש געדיענט האטטע.“

(פאָרזעטצונג פאָלגט)

הומאַריסטישעס

אויס דער שולע.

לעהרער: איין וואָרט, פאר וועלבעס מאן דיא וואָרטכען „איך“, „דוא“ אדער „ער“ זעטצען קאנן איזט איין צייטוואָרט. צום בייספיעל: איך שרייבע, דוא רעכנעסט, ער ליעזט א. ז. וו. נון קארל, זאג מיר איינמאל זא איין צייטוואָרט.

קארל: „עזעל“ איזט איין צייטוואָרט.

לעהרער: אבער וויא זא דענן?

קארל: מאן קאנן יא זאגען: איך עזעל, דוא עזעל, ער עזעל!

W. A.

שערצראטהזעל.

פראגע: וועלבער קאָניג טראגט דיא גראָססטע קראָנע?

אנטוואָרט: דער דען גראָססטען קאָפף האט.

א. מ. וו.

שאנקרעגאלע.

(פאָרטזעטצונג.)

נאכטראַגספעראָרדנונג

דעם ק. אונג. מיניסטעריומס דעם אינגערן פאָם 28. אָקטאָבער 1882 צ. 58011.

אן דיא קאָנגרעגאציאָן דעם באטש-באדראָגער, טאָראָנטאלער, טעמעשער, אונד קראשאָ-סאָרעניער קאָמיטאטעס.

נאך מיינער אם 28. מאי 1882, צ. 20416, ערלאססענען פעראָרדנונג זינד אין דער עהעמאליגען אונג. מיליטאערגרענצע דיא אין דער פעראָרדנונג בענאנטען פּארטייען פערפפליכטעט. נאך יעדעם ¼ העקטאָליטער וויין איינע געביהר פאָן 25 קר., נאך יעדעם ¼ העקטאָליטער שנאפס 50 קר. אונד נאך יעדעם ¼ העקטאָליטער ביער 15 קר. אן דיא געמיינדען בעציעהונגסווייזע אן דיא רעגאליענפאכטער צו ענטריכטען.

דא איך מיטטלערווייל אין ערפאהרונג געבראכט האבע, דאסס אין מעהרערען געמיינדען דער עהעמאליגען מיליטאערגרענצע זא דאס שאנקרעכט ניכט אין איינער פערוואלטונג ואנדערן דורך פערפאכטונג אויסגעיבט ווירד, אין דען פריהער אבגעשלאססענען פאכטפערטראגען דיא שאנקגעביהרען האהער געשטעללט זינד, אלס אין דער אבערוואָהנטען פעראָרדנונג, — זא ערקלארע איך היעמיט, דאסס איך דען אין מיינער פעראָרדנונג צ. 29416 ענטהאלטענען אונד אויף דיא פעסטזעטצונג דער שאנקגעביהרען בעצוג האבענדען בעשטימונגען קיינע רויקקווירקענדע קראפט ביצולעגען ווינשע, אינזאָפערן אלזא אין איינען געמיינדען דער עהעמאליגען מיליטאערגרענצע דיא אויסאיבונג דעס שאנקרעכטעס נאך פאר דעם ערלאססען מיינער ערוואהנטען פעראָרדנונג נעגען פאן דען אין דער פעראָרדנונג אנגעפיהרטען שאנקגעביהרען אבווייכענדען געביהרען אין פאכט געגעבען וואורדע, — טרעטען אין זאלכען געמיינדען דיא אויף דיא שאנקגעביהרען בעציגליכען בעשטימונגען מיינער מעהרמאלס ערוואהנטען פעראָרדנונג ערסט דאנן אין קראפט, ווען דיא בעטרעפפענדען פאכטפערטראגע פאללינג ווערדען, דיא נייען פערטראגע זינד דאנן אבער אויף גרונד מיינער אבערוואהנטען פעראָרדנונג אבצושליעססען.

עס איזט זעלבסטפערשטאנדליך, דאסס אין זאלכען געמיינדען, אין וועלכען דאס שאנקרעכט אין איינער פערוואלטונג אויסגעיבט ווירד פאן דעם טאגע דער פעראפפענטליכונג מיינער פעראָרדנונג (צאהל 29416/1882) קיינע האהערען שאנקגעביהרען איינגעהאבען ווערדען דירפען, אלס דיא אין דער פעראָרדנונג פעסטגעזעטצטען, אונד דאסס בייא נייערן פערפאכטונגען נור דיא אין דיעזער פעראָרדנונג אנגעפיהרטען שאנקגעביהרען איינגעהאבען ווערדען קאָננען.